

Verslag inzake de Solvabiliteit en de Financiële Toestand 2024 (SFCR)

Klaverblad Verzekeringen, bestaande uit:

Coöperatie Klaverblad Verzekeringen U.A.

Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.

10 april 2025, Zoetermeer

Definitief

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
A. Activiteiten en prestaties.....	8
A.1 ACTIVITEITEN	8
A.2 PRESTATIES OP HET GEBIED VAN SCHADEVERZEKERINGSACTIVITEITEN	11
A.3 PRESTATIES OP HET GEBIED VAN BELEGGINGSACTIVITEITEN	13
A.4 PRESTATIES UIT OVERIGE ACTIVITEITEN	15
B. Bestuurssysteem.....	16
B.1 ALGEMENE INFORMATIE OVER HET BESTUURSSYSTEEM	16
B.2 DESKUNDIGHEIDS- EN BETROUWBAARHEIDSVEREISTEN	21
B.3 RISICOMANAGEMENTSYSTEEM EN ORSA	22
B.4 INTERNE CONTROLESYSTEEM	28
B.5 INTERNE AUDITFUNCTIE	30
B.6 ACTUARIËLE FUNCTIE	32
B.7 UITBESTEDING	33
B.8 BEOORDELING ADEQUAATHEID VAN HET GOVERNANCESYSTEEM	35
B.9 OVERIGE INFORMATIE	35
C. Risicoprofiel	36
C.1 VERZEKERINGSTECHNISCH RISICO	37
C.2 MARKTRISICO.....	40
C.3 TEGENPARTIJ(KREDIET)RISICO	43
C.4 LIQUIDITEITSRISICO.....	43
C.5 OPERATIONEEL RISICO.....	44
C.6 OVERIGE MATERIËLE RISICO'S	44
D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden	45
D.1 ACTIVA	46
D.2 TECHNISCHE VOORZIENINGEN.....	49
D.3 OVERIGE SCHULDEN.....	57
D.4 ALTERNATIEVE WAARDERINGSMETHODEN	59
D.5 OVERIGE INFORMATIE	59
E. Kapitaalbeheer	60
E.1 EIGEN VERMOGEN.....	60
E.2 SOLVABILITEIT KAPITAALVEREISTE EN MINIMUM KAPITAALVEREISTE	62
E.3 GEBRUIK VAN DE ONDERMODULE AANDELENRISICO OP BASIS VAN LOOPTIJD	64
E.4 VERSCHILLEN TUSSEN DE STANDAARDFORMULE EN IEDER GEBRUIKT INTERN MODEL.....	64
E.5 KAPITAALBELEID BIJ NIET NALEVING KAPITAALVEREISTE	65
E.6 OVERIGE INFORMATIE	66

Samenvatting

Inleiding

Dit rapport betreft het 'verslag inzake de solvabiliteit en de financiële toestand ('SFCR') van Klaverblad Verzekeringen (kortweg Groep of Klaverblad) over het jaar 2024. Deze rapportage is opgesteld met inachtneming van de Solvency II-richtlijn en de gedelegeerde verordening alsmede aanwijzingen van de toezichthouder¹. De rapportage betreft een single-SFCR, wat betekent dat in deze rapportage naast de informatie op groepsniveau ook de gegevens van de solo-entiteit Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V. (of kortweg Klaverblad Schade) zijn opgenomen.

In dit verslag wordt een beschrijving gegeven van de activiteiten, de resultaten over 2024, het risicoprofiel en de kapitaalpositie eind 2024. Ook wordt uiteengezet hoe Klaverblad invulling geeft aan haar bestuursstelsel, het risicomanagement en kapitaalbeheer. Daarnaast wordt de waardering van de balansposten op basis van marktwaarde toegelicht, evenals de wijze waarop de solvabiliteitsratio wordt vastgesteld.

Dit openbare verslag is opgesteld onder verantwoordelijkheid van de directie van Klaverblad Verzekeringen en is op 10 april 2025 vrijgegeven voor publicatie.

Klaverblad Verzekeringen hanteert voor de bepaling van de kapitaalvereisten het door de toezichthouders geformuleerde standaardmodel. De hoofdstukindeling van dit verslag is voorgeschreven.

De cijfers in dit rapport zijn, waar van toepassing, in lijn met de zogenoemde Quantitative Reporting templates (QRT's), die tegelijkertijd met dit verslag bij De Nederlandsche Bank (DNB) worden ingediend. De openbare QRT's zijn tegelijkertijd met dit verslag gepubliceerd op onze website (www.Klaverblad.nl/bedrijfsinformatie/jaarverslagen.htm) evenals de door de accountant goedgekeurde jaarrekening, die in belangrijke mate ten grondslag ligt aan deze rapportage. Op de SFCR zelf is geen accountantscontrole toegepast.

Alle bedragen in dit rapport zijn in duizenden euro's (€ 1.000), tenzij anders vermeld. Vanwege afrondingen op duizenden of miljoenen euro's kan de som der delen enigszins afwijken van het totaal in de tabellen en/of in de onderlinge samenhang.

¹ Betreft Solvency II richtlijn 2009/138/EG en 2014/51/EU, de Gedelegeerde Verordening 2015/35, de Uitvoeringsverordening 2015/2450 en 2015/2452, EIOPA-richtsnoeren voor rapportage en openbaarmaking

A. Activiteiten en prestaties

Profiel Klaverblad

Al sinds 1850 helpen we mensen

Al 175 jaar doen we waar we goed in zijn: mensen helpen als het echt nodig is. In 1850 richtte notaris Adriaan Montijn, samen met zijn zoon, de basis van onze organisatie op. Ze zagen hoe boeren alles konden verliezen door brand en boden een oplossing: verzekeringen die zekerheid gaven. Zo konden mensen hun leven en werk voortzetten, zonder constante zorgen over onverwachte risico's.

De wereld is sindsdien enorm veranderd. Van paard en wagen naar auto's, van postduiven naar smartphones. Maar wat altijd bleef, is ons doel: bijdragen aan de samenleving door financiële risico's over te nemen die mensen zelf niet kunnen dragen. We zijn trots op onze unieke, onafhankelijke positie. Met gezonde groei, klantgerichte producten en moderne processen zorgen we dat we klaar zijn voor de toekomst. Zo blijven we doen wat we altijd hebben gedaan: mensen helpen als ze het echt nodig hebben.

...en dat blijven we graag doen

We zijn trots op onze eigen, unieke plek in de maatschappij. Die willen we graag behouden. En daarom willen we als zelfstandige, onafhankelijke verzekeringsmaatschappij blijven bestaan. Met dit doel voor ogen werken we aan gezonde groei en toekomstbestendige bedrijfsvoering. Aan het beheersen van de kosten en het rendement, aan producten die aansluiten op de behoefte van de klant, aan systemen en processen die op orde en van deze tijd zijn, aan de manier waarop we onderling samenwerken. Zodat we ons helemaal kunnen richten op dat wat we altijd al deden: mensen helpen als ze dat echt nodig hebben.

Ontwikkelingen in 2024

2024 was een jaar van verandering en vooruitgang. We verwelkomden nieuwe gezichten, bouwden voort op onze sterke dienstverlening en zetten belangrijke stappen richting de toekomst. In juni trad Sharon van Herel aan als onze nieuwe Algemeen directeur en in september werd Stijn Réz benoemd tot Commercieel Directeur.

Onze klanten en verzekeringsadviseurs konden ook dit jaar rekenen op onze uitstekende dienstverlening. Dat zij dit waarderen, blijkt uit verschillende onderzoeken. Klaverblad bereikte met AOV en Schade Zakelijk het hoogste podium in de IG&H Performance Monitor. Een prestatie waar we trots op zijn!

Groei en kostenbeheersing waren belangrijke thema's in 2024, en dat blijven ze komende jaren. Onze toetreding tot de volmachtmarkt markeert een belangrijke groeikans. Tegelijkertijd werken we aan verdere winstgevendheid en operationele efficiëntie.

We kijken met een gemengd gevoel terug op de gerapporteerde financiële resultaten. De schadeverzekeringen presteerden goed en het uitloopresultaat bleef onder controle. Toch noteren

we een verlies van € 8 miljoen, veroorzaakt door een eenmalige last vanwege een schattingswijziging bij AOV. Ondanks dit verlies blijven de onderliggende resultaten van Klaverblad sterk. Zo behaalden we een (interne) combined ratio van 95% op onze schadeverzekeringen, een resultaat binnen onze doelstellingen. Hoewel onze solvabiliteit iets daalde, blijft deze ruim binnen de norm, wat ons een solide basis geeft om te investeren in groei en een toekomstbestendige verzekeringsadministratie.

In 2024 is opvolging gegeven aan vragen van De Nederlandsche Bank naar aanleiding van het uitgevoerde benchmarkonderzoek naar de toepassing van toekomstige managementacties (FMA) in de kapitaalsberekeningen voor AOV. Klaverblad blijft gevoelig voor regelgeving en interpretaties daarvan rondom de waardering van AOV-verplichtingen.

(* € 1 miljoen)	2024	2023
Bruto premies	253	241
Verdiende premies	216	194
Schaden eigen rekening	161	202
Bedrijfskosten	75	72
Technisch resultaat	-20	-80
Toegerekende beleggingsresultaten technisch	3	23
Resultaat technische rekening	-17	-57
Beleggingsresultaat niet-technisch	27	44
Andere lasten	21	20
Resultaat voor belastingen	-11	-33
Belastingen	3	8
Resultaat na belasting	-8	-25

Een uitgebreide toelichting op de activiteiten en prestaties is beschreven in hoofdstuk A.

B. Bestuurssysteem (governance)

Als organisatie met een coöperatieve achtergrond staat Klaverblad voor het belang van degenen die bij haar activiteiten betrokken zijn. Klaverblad is ervan overtuigd dat de belangen van die betrokkenen grotendeels parallel lopen. Consumenten, verzekeringsadviseurs en medewerkers van Klaverblad hebben er allemaal belang bij dat ieder krijgt waar hij of zij recht op heeft: niet minder, maar ook niet meer. De Coöperatie draagt zorg voor de governance van de verzekeringsgroep. Het coöperatieve karakter is gewaarborgd door het feit dat de verzekerden lid zijn van Klaverblad en daarmee zeggenschap behouden in de organisatie.

Klaverblad Verzekeringen wordt bestuurd door één statutaire directie, die eindverantwoordelijk is voor Klaverblad Verzekeringen. De raad van commissarissen houdt toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken binnen Klaverblad Verzekeringen en voorziet de directie van advies. De raad bestaat geheel uit onafhankelijke personen. De dagelijkse aansturing vindt plaats vanuit het managementteam, dat naast drie statutaire directeuren bestaat uit een drie divisie managers voor de bedrijfsonderdelen Verzekeren, IT & Change en HR & Facilities.

In 2024 heeft Klaverblad grote stappen gezet in de interne beheersing. Processen zijn op orde

gebracht in lijn met de vereisten van de DORA-wetgeving en de richtlijnen van de DNB Good Practice Informatiebeveiliging.

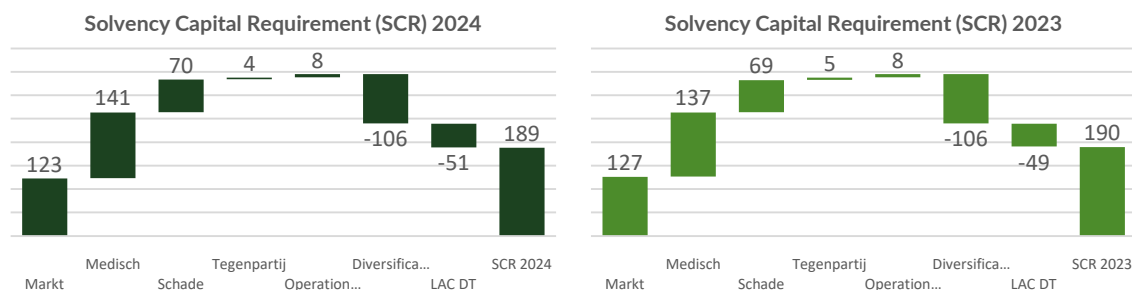
In het eerste kwartaal is het besluit genomen om in te stappen in het volmachtkanaal. De provinciale markt consolideert en de volmachtmarkt groeit. Voor de verdere bouw aan een toekomstbestendig Klaverblad is aansluiting zoeken op deze ontwikkeling een logische en belangrijke stap. In november is de eerste volmachtovereenkomst getekend waarmee Klaverblad officieel toe is getreden tot de volmachtmarkt.

Een uitgebreide toelichting op het bestuursstelsel is te vinden in hoofdstuk B.

C. Risicoprofiel

Klaverblad Verzekeringen wil een integere en beheerste bedrijfsvoering waarborgen en beschikt over een risicomanagementsysteem dat ervoor zorgt dat beleid, governance- en organisatiestructuur binnen een gezonde en sterke risicocultuur samenkomen. Dit systeem is van toepassing op alle juridische entiteiten van Klaverblad.

Klaverblad wordt blootgesteld aan verschillende risicotypen, waarvan de belangrijkste volgens het Solvency II risico framework (standaardmodel) zijn: het marktrisico en de verzekeringstechnische risico's binnen zowel de medische als de schadeportefeuille.

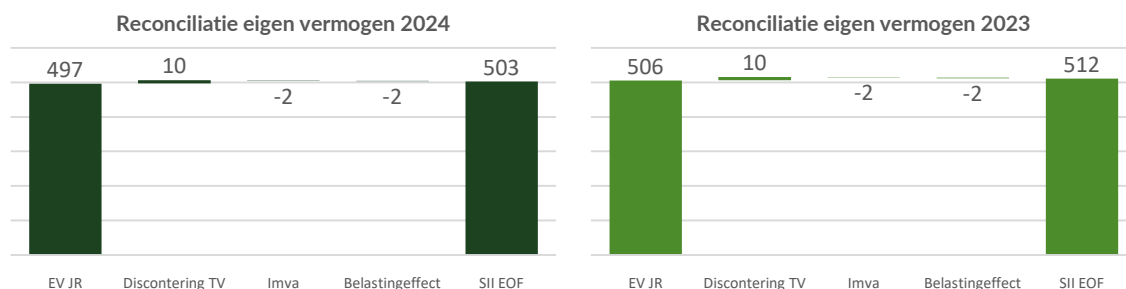
In 2024 is het vereist kapitaal min of meer gelijk gebleven aan het jaar daarvoor. Kijkend naar de verschillende risicocategorieën is het marktrisico in 2024 gedaald door een lichte afbouw van de aandelenpositie en een lager renterisico. Het medische risico is in 2024 gestegen voornamelijk door een hoger risico op kosten en door de groei van de portefeuille.

Een uitgebreide toelichting op het risicoprofiel is beschreven in hoofdstuk C.

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

De waarderingsgrondslag in de Solvency II balans wijkt nauwelijks af van de waarderingsgrondslag die Klaverblad hanteert voor haar statutaire verslaglegging. Beide zijn gebaseerd op economische waarde. Er zijn twee verschillen die ervoor zorgen dat het eigen vermogen volgens de statutaire jaarrekening afwijkt van het beschikbare eigen vermogen (excess assets over liabilities) in de Solvency II balans. Het eerste verschil wordt veroorzaakt doordat in de statutaire jaarrekening de

discontering van kortlopende schadevoorzieningen niet toegestaan is, terwijl discontering voor Solvency II-berekeningen verplicht is. Het tweede verschil betreft de waardering van immateriële activa. Investerings in software worden in de statutaire jaarrekening als immaterieel vast actief geactiveerd door de Coöperatie. In de Solvency II-balans is dit niet toegestaan en worden deze op nihil gewaardeerd. Het belastingeffect op beide verschillen wordt in onderstaande grafiek apart weergegeven.

Vanwege het negatieve nettoresultaat is het eigen vermogen in 2024 gedaald.

Een uitgebreide toelichting op de waardering van de Solvency II balans en de reconciliatie met de statutaire jaarrekening is beschreven in hoofdstuk D.

E. Kapitaal

	Schade 2024	Schade 2023	Groep 2024	Groep 2023
Beschikbaar eigen vermogen	216.789	225.262	502.453	512.185
Solvency vereiste kapitaal (SCR)	146.203	141.593	189.333	189.944
SCR-ratio	148%	159%	265%	270%

Het gehele beschikbare eigen vermogen kwalificeert als Tier 1 kernvermogen zonder restricties. Zowel bij Klaverblad Schade als bij de Groep is er geen sprake van aanvullende vermogenscomponenten of achtergestelde verplichtingen. Er zijn in 2024 geen dividenduitkeringen door Klaverblad Schade geweest en het is de verwachting dat deze ook in de nabije toekomst niet zullen plaatsvinden. In het kapitaalbeleid is een interne grens van 140% SCR-ratio voor Klaverblad Schade vastgesteld. Het overschot aan kapitaal bij Klaverblad Schade wordt gebruikt voor het realiseren van duurzame groei in lijn met het bedrijfsplan.

Een uitgebreide toelichting op het kapitaalbeleid- en positie is beschreven in hoofdstuk E.

A. Activiteiten en prestaties

A.1 Activiteiten

A.1.1 Algemene bedrijfsinformatie

De oudste voorganger van Klaverblad Verzekeringen is opgericht in 1850. Het was een onderlinge waarborgmaatschappij met als doelstelling het verzekeren van de inventarissen en inboedels van pachters van agrarische bedrijven tegen het gevaar van brand. Deze maatschappij is later samenwerkingsverbanden aangegaan met andere, vergelijkbare verzekeringsmaatschappijen. Samen zijn zij eerst gegroeid binnen de agrarische sector en later ook daarbuiten. Naast inventarissen en inboedels werden ook gebouwen verzekerd. Bovendien werden gebouwen en de inhoud daarvan niet alleen verzekerd tegen brand maar ook tegen andere gevaren zoals storm en inbraak. Nog later kwamen er aansprakelijkheidsverzekeringen, motorrijtuigenverzekeringen, reisverzekeringen, rechtsbijstandsverzekeringen en medische verzekeringen bij.

De naam Klaverblad bestaat officieel sinds 1 januari 1979, als onderdeel van de namen Coöperatie Klaverblad Verzekeringen U.A. (voorheen Klaverblad Onderlinge Verzekeringsmaatschappij U.A.) en Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.

Klaverblad focust zich op schade- en inkomensverzekeringen en op de kwaliteit van deze producten en de bijbehorende dienstverlening aan particulieren en MKB. De producten zijn degelijk, hebben over het algemeen aantrekkelijke premies en zijn niet onnodig ingewikkeld. Vanaf 1 januari 2016 zijn de vergunningen, die zijn verleend voor Nederland, België en Duitsland, allemaal omgezet naar een Solvency II vergunning. Veruit het grootste gedeelte van de omzet wordt behaald in Nederland.

In het schadebedrijf worden risico's verzekerd in de groepen:

- Arbeidsongeschiktheids- en overige ziekte- en ongevallenverzekeringen;
- Motorrijtuigen casco;
- Motorrijtuigen aansprakelijkheid;
- Vervoerde zaken;
- Brand en natuurevenementen;
- Andere schade aan zaken;
- Algemene aansprakelijkheid;
- Rechtsbijstand;
- Diverse geldelijke verliezen.

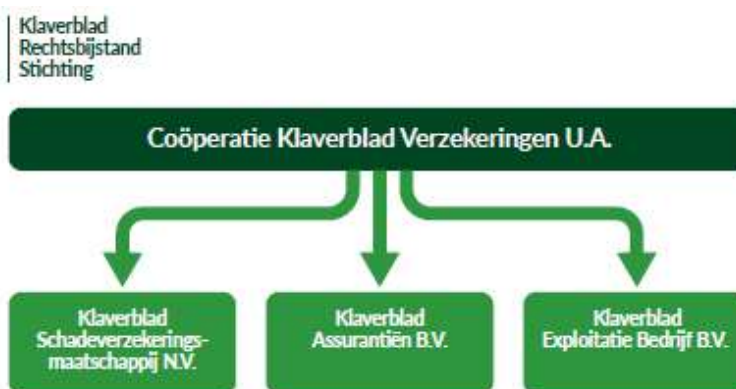
Coöperatie Klaverblad Verzekeringen U.A. is statutair gevestigd in Zoetermeer. Het postadres is:

- Afrikaweg 2 2713 AW Zoetermeer
- Postbus 3012 2700 KV Zoetermeer

Juridische structuur

Klaverblad is een verzekeringsgroep met aan het hoofd Coöperatie Klaverblad Verzekeringen U.A. (hierna 'de Coöperatie'). Daaronder vallen een verzekeringsmaatschappij Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V. en twee besloten vennootschappen Klaverblad Assurantiën B.V. en Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V. De juridische structuur ziet er schematisch als volgt uit:

De juridische structuur ziet er schematisch als volgt uit:

Coöperatie Klaverblad Verzekeringen U.A.

Klaverblad is een Coöperatie. De leden zijn natuurlijke en rechtspersonen die een lopende verzekering hebben bij Klaverblad Verzekeringen.

Op de Coöperatie is het verplichte structuurregime van toepassing. Op grond daarvan heeft zij een directie en een raad van commissarissen. De algemene vergadering van leden (ledenvergadering) benoemt directeuren en commissarissen op basis van een voordracht van de raad van commissarissen. Ook stelt zij de jaarrekening vast. De ledenvergadering heeft geen wettelijke taak bij het besturen van de Coöperatie of het toezicht hierop. De ledenvergadering vindt in ieder geval één keer per jaar plaats. Als het nodig is dan kunnen extra ledenvergaderingen worden gehouden. De ledenvergadering wordt bijeengeroepen door advertenties in twee landelijke dagbladen.

In de statuten van de Coöperatie zijn onder andere de omvang, samenstelling, taken en bevoegdheden van de directie en van de raad van commissarissen vastgelegd. Ook staan in de statuten regels over de ledenvergadering. Op voorstel van de directie of van de raad van commissarissen kan de ledenvergadering besluiten de statuten te wijzigen. Hiervoor is een tweederdemeerderheid nodig van de stemmen die worden uitgebracht tijdens de ledenvergadering.

Alle medewerkers zijn in dienst van de Coöperatie. Het aantal FTE bedraagt 370 eind 2024 (2023: 363).

Dochterondernemingen

De Coöperatie is enig aandeelhouder van de volgende dochterondernemingen:

- Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V. is verantwoordelijk voor de uitvoering van het

schadeverzekeringsbedrijf.

- Klaverblad Assurantiën B.V. bemiddelt in schadeverzekeringen van Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.
- Klaverblad Exploitatie Bedrijf B.V. exploiteert kantoorgebouwen waaronder het kantorencomplex van Klaverblad Verzekeringen.

De directie en de raad van commissarissen van de Coöperatie zijn ook de directie en de raad van commissarissen van de verzekeringsmaatschappij. De directie van de Coöperatie is ook de directie van de besloten vennootschappen.

Stichting

Klaverblad Verzekeringen heeft een band met de Klaverblad Rechtsbijstand Stichting. Deze onafhankelijke stichting is verantwoordelijk voor de uitvoering van de rechtsbijstand voor verzekerden van Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V. De stichting maakt daarbij gebruik van de faciliteiten die de Coöperatie beschikbaar stelt.

Naam en contactgegevens toezichthouder

Naam: De Nederlandsche Bank
Bezoekadres: Westeinde 1, 1017 ZN Amsterdam
Telefoonnummer: + 31 20 524 9111
Email: info@dnb.nl

Naam en contactgegevens externe accountant

Naam: Ernst & Young Accountants B.V.
Bezoekersadres: Cross Towers, Antonio Vivaldistraat 150, 1083 HP Amsterdam
Telefoonnummer: + 31 88 407 1000

A.1.2 Belangrijke gebeurtenissen gedurende rapportageperiode

Resultaat

Over het boekjaar 2024 leed Klaverblad een verlies van € 8 miljoen, dit was in 2023 een verlies van € 25 miljoen. Een eenmalige wijziging in de technische voorziening was de grootste oorzaak voor dit resultaat. Het resultaat technische rekening zonder eenmalige last, is € 10 miljoen positief tegenover € 36 miljoen positief het jaar daarvoor. De eenmalige last in 2024 betreft een schattingswijziging voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en bedraagt € 27 miljoen. Hierbij hebben we de kostenparameters bijgesteld en vanwege de lange contractgrens heeft dit een grote financiële impact. In 2023 bedroeg de eenmalige last van schattingswijzigingen voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen en letselvoorzieningen in totaal € 93 miljoen.

In 2024 is het beleggingsresultaat positief. De daling van de rente en de stijging van de aandelenkoersen lieten de waarde van de beleggingen stijgen. Het beleggingsresultaat is wel minder

dan in het uitzonderlijk goede beleggingsjaar 2023. De bruto premies zijn in 2024 gegroeid met 5% tot een bedrag van € 253 miljoen.

(* € 1 miljoen)	2024	2023
Bruto premies	253	241
Verdiende premies	216	194
Schaden eigen rekening	161	202
Bedrijfskosten	75	72
Technisch resultaat	-20	-80
Toegerekende beleggingsresultaten technisch	3	23
Resultaat technische rekening	-17	-57
Beleggingsresultaat niet-technisch	27	44
Andere lasten	21	20
Resultaat voor belastingen	-11	-33
Belastingen	3	8
Resultaat na belasting	-8	-25

Een toelichting op de verzekeringstechnische resultaten (A.2) en de resultaten uit de beleggingen (A.3) wordt hierna uiteengezet.

A.2 Prestaties op het gebied van schadeverzekeringsactiviteiten

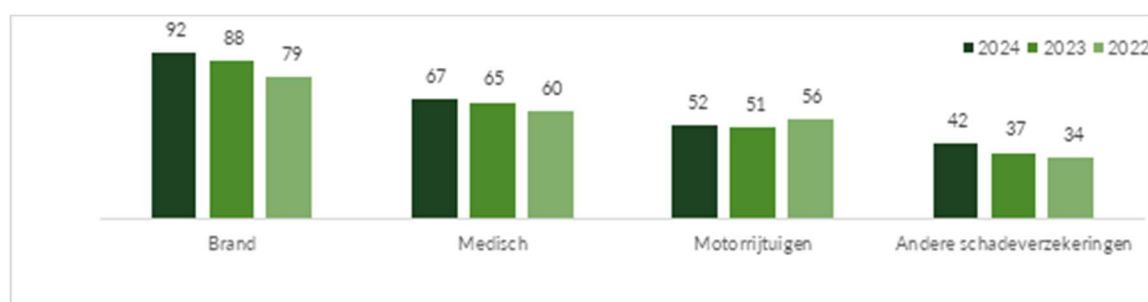
Resultaat technische rekening naar branche

	Medisch		Brand		Aansprakelijkheid	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Bruto premies	67.157	64.813	92.283	87.630	21.223	18.220
Schaden en uitkeringen	54.040	64.307	46.251	48.272	13.372	15.731
Resultaat technische rek.	-29.261	-36.606	11.417	4.825	799	-3.636

	Rechtsbijstand		Motorrijtuigen WA		Motorrijtuigen overig	
	2024	2023	2024	2023	2024	2023
Bruto premies	18.105	16.459	32.449	32.763	19.064	18.811
Schaden en uitkeringen	9.974	11.448	24.710	50.482	11.541	10.826
Resultaat technische rek.	3.413	775	-5.061	-24.070	1.259	1.375

	Overige varia		Totaal Schadebedrijf	
	2024	2023	2024	2023
Bruto premies	3.055	2.546	253.336	241.242
Schaden en uitkeringen	1.492	1.079	161.381	202.145
Resultaat technische rek.	468	474	-16.966	-56.863

Premieontwikkeling (bruto premies)

De bruto premies zijn met 5% gegroeid van € 241 miljoen naar € 253 miljoen. Dat komt vooral van de branche Brand, Rechtsbijstand en reisverzekeringen. Deze groei komt vooral uit de particuliere en (agrarische)ondernemerssegmenten, waarop wij ons richten. Daarnaast zien we na enkele jaren van krimp weer groei in onze motorrijtuigenportefeuille. Afgelopen jaar hebben we een verbeterd personenautoverzekeringen op de markt gebracht. Naast de premiegroei moet deze zorgen voor een gezondere samenstelling van onze autoportefeuille. In de jaren van krimp hebben we de tarieven aangepast en indexatie doorgevoerd vanwege de stijgende kosten. Het royement dat dit veroorzaakte paste bij onze strategie om de groei en het rendement van de motorrijtuigen te verbeteren.

In 2025 en komende jaren zetten we in op sterke groei voor de gehele verzekeringsportefeuille. Dit doen we door onze verzekeringen aan te bieden via een nieuw distributiekanaal. Naast dat verzekeringsadviseurs belangrijk zijn voor Klaverblad, zijn we vanaf 2025 gestart met de verkoop van verzekeringen via gevolmachtigde agenten. Eind 2024 zijn de eerste volmacht agenten aangesteld en in 2025 volgen er meer. Met het aanboren van dit distributiekanaal vergroten we onze verzekeringsmarkt. Verder onderzoeken we hoe wij de directe en online markt beter kunnen bedienen.

De verdiende premie is lager dan de geboekte premie maar significant hoger dan de verdiende premie in 2023. Dit komt omdat de verdiende premie de toekomstige resultaten van de nieuwe productie arbeidsongeschiktheidsverzekeringen bevat. De toekomstige resultaten zijn gevoelig door de schattingen in de technische voorziening en afhankelijkheid van de renteontwikkeling. Zowel in 2024 als vorig jaar voerden we een schattingswijziging door in de bepaling van de premievoorziening voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen. Dit leidde tot een grote eenmalige last. De eenmalige last is in 2024 lager dan het jaar ervoor.

Schadelastontwikkeling

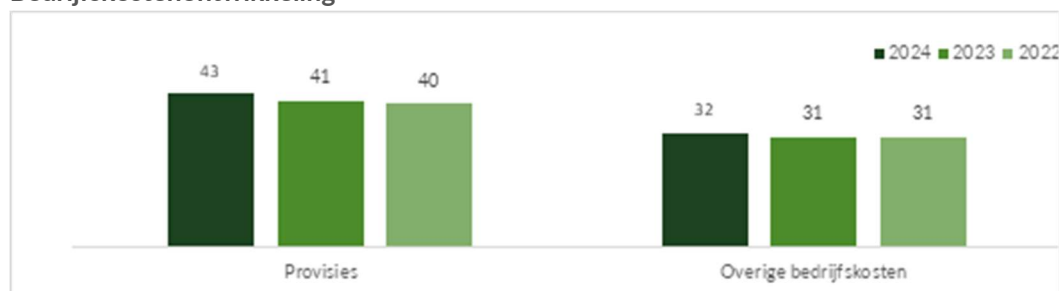
De schadelast is gedaald en verbeterd. In 2024 is sprake van een lagere schadefrequentie. Dit betekent dat onze verzekerden gemiddeld minder schades claimden. Tegelijkertijd zien wij een stijging van de gemiddelde schadelast. Marktbreed zien wij de schade en herstelkosten toenemen

als gevolg van stijgende prijzen voor arbeid en materialen, inflatie en hogere schade- en herstelkosten vanwege kostbaardere technologie.

In 2023 is de basis gelegd om dossierreserveringen te gebruiken voor de bepaling van de actuariële voorzieningen. In dat jaar leidde onderzoek van letselschades tot herziening van de schadereserveringen. Dit zorgde toen bij motorrijtuigen WA en aansprakelijkheid tot een eenmalig fors hogere schadelast.

Bij de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen hebben we naast de eerdergenoemde eenmalige aanpassing in de modellering van de voorziening te maken met in 2024 tegenvallende invalidering- en revalideringscijfers. Tenslotte heeft de gedaalde rente een negatief impact gehad op de schadelast. Het renterisico voor arbeidsongeschiktheidsverzekeringen is deels afgedekt met obligaties. Hier staan dus positieve toegerekende beleggingsopbrengsten tegenover.

Bedrijfskostenontwikkeling

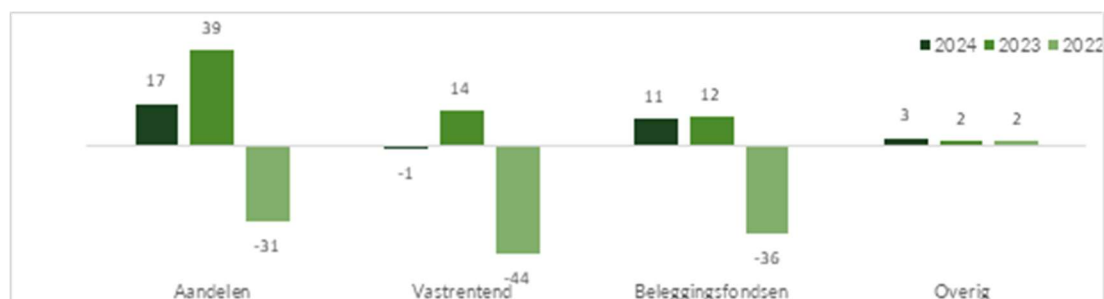
De toename van de provisielast is in lijn met de groei van de premieontwikkeling. De overige bedrijfskosten zijn, in vergelijking tot een jaar eerder, licht gestegen. We willen de omvang van de bedrijfskosten structureel verlagen en de bedrijfskostenratio verder verbeteren naar een marktconform niveau. De migratie naar een bewezen toekomstbestendig verzekeringstechnische administratie helpt dit te realiseren. De migratie wordt de komende jaren gerealiseerd.

A.3 Prestaties op het gebied van beleggingsactiviteiten

Net als in 2023 was ook 2024 een goed beleggingsjaar. De waarde van de beleggingen steeg dankzij hogere aandelenkoersen, een dalende marktrente en een afnemende creditspread op bedrijfsobligaties. Het uitlopen van de spread op staatsobligaties had een negatief effect op het rendement. Per saldo is het beleggingsresultaat € 30 miljoen positief. In 2023 was sprake van een positief beleggingsresultaat van € 67 miljoen.

De inflatie daalde dit jaar gestaag naar een niveau dat centrale bankiers als acceptabel beschouwen. Hierdoor ontstond ruimte om de rente, die in 2022 en 2023 was verhoogd, weer te verlagen. In juni kondigde de Europese Centrale Bank (ECB) de eerste van uiteindelijk vier renteverlagingen aan. De Fed volgde in september met een extra grote rentestap en verlaagde daarna nog twee keer de

rente.

Rentewijzigingen hebben impact op de waarde van de vastrentende beleggingen, hypotheekfondsen en bedrijfsobligaties. Een deel van de vastrentende beleggingsportefeuille staat tegenover de langlopende verzekeringsverplichtingen, die vanwege de gedaalde rente een stijging laten zien.

Doordat Klaverblad aandelen in haar beleggingsportefeuille aanhoudt (Klaverblad Schade 25% en de Coöperatie 40%), is het beleggingsresultaat gevoelig voor bewegingen in de aandelenkoersen. In 2024 en 2023 heeft dit positief uitgepakt, respectievelijk door gunstige markteconomische cijfers en het herstelde vertrouwen in de economie na de Russische inval op Oekraïne in 2022.

De beleggingsopbrengsten van de technische en niet-technische rekening **2024** waren als volgt:

	Dividend en huur	Interest	Gerealiseerd resultaat	Ongerealiseerd resultaat	Totaal
Staatsobligaties		3.667	210	-5.085	-1.208
Hypotheek en andere leningen		174		308	482
Aandelen	8.841		1.644	6.890	17.375
Beleggingsfondsen	2.694			8.892	11.586
Liquide middelen		310			310
Vastgoed	1.305			-209	1.096
Beleggingsopbrengst (QRT.09)	12.840	4.151	1.854	10.796	29.641
Kosten van beheer					-1.077
Beleggingsresultaat Exploitatie					1.503
Beleggingsresultaat (jaarrekening)					30.067

De beleggingsopbrengsten van de technische en niet-technische rekening **2023** zijn als volgt:

	Dividend en huur	Interest	Gerealiseerd resultaat	Ongerealiseerd resultaat	Totaal
Staatsobligaties		2.190	1.045	9.917	13.152
Hypotheek en andere leningen		99		518	617
Aandelen	7.868		-12	31.545	39.401
Beleggingsfondsen	2.025			10.704	12.729
Liquide middelen		242			242

Vastgoed	1.670			-1.493	177
Beleggingsopbrengst (QRT.09)	11.563	2.531	1.033	51.191	66.318
Kosten van beheer					-817
Beleggingsresultaat Exploitatie					1.348
Beleggingsresultaat (jaarrekening)					66.849

Er worden geen beleggingsresultaten direct in het eigen vermogen van Klaverblad verwerkt. Tevens vinden er geen beleggingen in securitisaties plaats.

In de volgende tabel zijn de beleggingsresultaten onderverdeeld naar maatschappij en naar de technische en niet-technische rekening. Bij Schade worden de resultaten van obligaties toegerekend aan de technische rekening tot aan de omvang van de technische voorzieningen.

	2024	2023
Beleggingsopbrengsten technische rekening Schade	3.309	23.270
Beleggingsopbrengsten niet-technische rekening Schade	10.008	15.905
Beleggingsopbrengsten Klaverblad Schade	13.317	39.175
Beleggingsopbrengsten en kosten beheer overige entiteiten	16.750	27.674
Beleggingsopbrengsten Klaverblad Verzekeringen	30.067	66.849

A.4 Prestaties uit overige activiteiten

Naast de hiervoor genoemde resultaten zijn er geen (materiële) resultaten uit overige activiteiten bij Klaverblad Verzekeringen.

B. Bestuurssysteem

B.1 Algemene informatie over het bestuurssysteem

‘Governance’ is de manier waarop een organisatie bestuurd en beheerst wordt en het toezicht daarop. Klaverblad hecht veel waarde aan een goede governance. Wij hebben de bedrijfsvoering zo ingericht dat een goede werking van de governance gewaarborgd is. In onze bedrijfsvoering wegen wij de belangen van alle belanghebbenden, waaronder van de klanten, evenwichtig af. In dit hoofdstuk laten we zien hoe onze governance en ons risicomanagement is vormgegeven.

B.1.1 Organisatiestructuur

In organisatorisch opzicht is de groep één geheel. De Coöperatie zorgt voor de governance van de gehele groep. Alle medewerkers van de groep zijn in dienst van de Coöperatie en leggen uiteindelijk verantwoording verschuldigd af aan de directie. Als een medewerker vanuit zijn functie genooddaakt is om zich onafhankelijk van de directie te kunnen opstellen, dan is dat gewaarborgd door middel van charters en reglementen.

Binnen Klaverblad fungeert onder de directie een aantal divisie-managers. De directie en divisie-managers vormen samen het managementteam. Zij overleggen wekelijks in het managementteam-overleg. In dit overleg wordt gestreefd naar consensus. Als dit niet bereikt wordt, dan beslist de directie. Onder het managementteam fungeert een aantal managers en/of teamleiders. Een manager geeft leiding aan een afdeling en zorgt voor de realisatie van beleid voor zover deze afdeling daarvoor verantwoordelijk is. De manager levert een bijdrage aan ontwikkelingen binnen het bedrijf en adviseert het managementteam en collega’s over het eigen werkgebied. Een aantal managers stuurt één of meerdere teamleiders aan. De teamleiders zijn elk verantwoordelijk voor een team met een eigen afgebakend takenpakket.

Klaverblad Verzekeringen kent een overleg op elk hiërarchisch niveau en voor elk onderdeel van de organisatie (afdelingen en teams). Daarnaast zijn er overleggen buiten de organisatiestructuur. Dit zijn overleggen van stuurgroepen, werkgroepen en commissies. De deelnemers hieraan zijn samen verantwoordelijk voor een bepaalde taak. Vrijwel altijd gaat het om een taak die niet binnen één afdeling of team te plaatsen valt. Via deze overleggen hebben de directie, de raad van commissarissen, leidinggevend en sleutelfunctiehouders passende interactie met elkaar. Twee commissies welke een belangrijke rol spelen in het kader van de governance en de risicobeheersing worden hieronder nader toegelicht.

PARP-commissie

Klaverblad Verzekeringen sluit verzekeringsovereenkomsten met particulieren, het midden- en kleinbedrijf, agrariërs en ZZP’ers. Wij willen ‘eerlijke verzekeringen’ aanbieden, dat wil zeggen verzekeringen die klanten werkelijk nodig hebben. Wij hebben daarom bij het ontwikkelen en onderhouden van producten zorg voor het klantbelang. Producten moeten kostenefficiënt, nuttig, veilig en begrijpelijk zijn en blijven. Om deze zorg te waarborgen hanteren wij een product goedkeurings- en productevaluatieproces. De uitgangspunten voor deze processen zijn vastgelegd

in het beleid productontwikkeling en -beheer en het mandaat van de PARP-commissie (commissie productgoedkeuring en -evaluatie). Binnen dit mandaat is de PARP-commissie besluitvormend voor de statutaire directie van Klaverblad Verzekeringen. De commissie draagt er onder andere zorg voor dat al onze producten, zowel nieuwe als bestaande, blijven voldoen aan de volgende criteria: kostenefficiënt, nuttig, veilig en begrijpelijk. Ook zorgen zij ervoor dat premies toereikend zijn voor risico's en kosten.

Balansmanagementcommissie

De beleggingen van Klaverblad staan in dienst van het verzekeringsbedrijf. De beleggingen zijn er primair op gericht dat wij op elk moment kunnen voldoen aan onze verplichtingen, zowel op lange als op kortere termijn. Dit stelt zowel eisen aan het beheersen van risico's die negatieve invloed kunnen hebben op het behoud van vermogen, als aan het minimale rendement dat op lange termijn behaald dient te worden om als verzekeraar levensvatbaar te blijven. Ook wet- en regelgeving en processen en organisatie zijn vanzelfsprekend van belang. De kaders zijn vastgelegd in het ALM- en beleggingsbeleid Klaverblad Verzekeringen. Daarnaast is een balansmanagementcommissie (BMC) aangesteld die de (marktwaarde)balans stuurt binnen kaders die door de directie zijn vastgesteld in het ALM- en beleggingsbeleid en het mandaat van het BMC.

B.1.2 Rol en verantwoordelijkheden van bestuurlijke- en toezichthoudende functies

Bestuurlijke structuur

Klaverblad wordt bestuurd door één statutaire directie die eindverantwoordelijk is voor Klaverblad. De directie bestaat uit de volgende drie personen:

- Sharon van Herel, algemeen directeur
- Jordi van Irsen, directeur financiën en risicomanagement
- Stijn Réz, directeur Commercie

Per 1 juni 2024 is Sharon van Herel gestart als algemeen directeur. De heer Bakker, die op interimbasis deze functie een tijdje vervulde is per die datum teruggetreden. Per 1 september 2024 is de directie uitgebreid met Stijn Réz als directeur Commercie. Klaverblad heeft voor de komende jaren een ambitieuze strategie uitgestippeld, waarbij gezonde groei, met oog voor duurzaamheid, de belangrijkste pijler is.

De besluitvorming binnen de directie is collegiaal en de directie is als geheel verantwoordelijk voor het gevoerde beleid. De voorzitter van de directie is verantwoordelijk voor het doelmatig functioneren van de directie. De taken en verantwoordelijkheden van de directie zijn ondergebracht in portefeuilles. De portefeuilles staan omschreven in het Directiereglement dat is gepubliceerd op de website van Klaverblad. Besluiten van de directie zijn gedocumenteerd en uit de documentatie blijkt welke overwegingen aan de besluiten ten grondslag hebben gelegen.

De directie bepaalt het dagelijks beleid van Klaverblad. Directieleden worden voor onbepaalde tijd benoemd door de ledenvergadering uit een bindende voordracht door de raad van commissarissen. De betrouwbaarheid van directieleden is getoetst door Klaverblad zelf en door De Nederlandsche

Bank. Directieleden beschikken over de kennis en vaardigheden en het professionele gedrag die volgens regelgeving en maatschappelijke opvattingen noodzakelijk zijn om als bestuurder van een verzekeringsmaatschappij te kunnen functioneren. De directie streeft naar een evenwichtige verdeling tussen mannen en vrouwen. De evenwichtige verdeling wordt meegewogen in het profiel voor een nieuw te benoemen directielid op het moment dat dit aan de orde is.

Om de juiste samenstelling van de directie en de geschiktheid van de directeuren te waarborgen maken de raad van commissarissen en de directie bij een vacature gebruik van een vastgelegde procedure, een geschiktheidsmatrix en een profielschets.

De raad van commissarissen

De raad van commissarissen houdt toezicht op het beleid van de directie en op de algemene gang van zaken binnen Klaverblad. En voorziet de directie van advies. De taken en verantwoordelijkheden van de raad zijn vastgelegd in het reglement raad van commissarissen. Dit reglement is te vinden op de website van Klaverblad. De raad bestaat geheel uit onafhankelijke personen.

De raad van commissarissen bestond in 2024 uit:

- Annemarie Mijer-Nienhuis (voorzitter)
- Jacqueline Niessen
- Hessel Dijkers

De raad heeft besloten om de raad in 2025 weer uit te breiden naar vier personen. De verwachting is dat de vierde persoon in de jaarvergadering zal worden voorgedragen voor benoeming.

De taken en verantwoordelijkheden van de raad zijn vastgelegd in het Reglement raad van commissarissen. Dit reglement is te vinden op de website van Klaverblad Verzekeringen.

De raad onderschrijft het belang van diversiteit in de directie en de raad van commissarissen, waaronder een - zo mogelijk - evenwichtige verdeling tussen mannen en vrouwen binnen deze organen. De raad bestaat in de huidige samenstelling uit twee dames en één heer en voldoet daarmee ruim aan de wet 'Evenwichtiger verhouding vrouwen en mannen in het bestuur en de raad van commissarissen'.

Na het aftreden eind 2023 van de heer Bakker als voorzitter van de raad van commissarissen om op interimbasis de rol van bestuurder en voorzitter van de directie te vervullen bestond de raad uit drie personen. De raad heeft besloten de raad weer uit te breiden naar vier personen en heeft voor de invulling van deze vacature de procedure gevolgd. De kandidaat wordt tijdens de jaarvergadering voorgedragen voor benoeming voor een periode van vier jaar.

Gedurende het verslagjaar waren er vier reguliere vergaderingen van de raad van commissarissen, waarbij telkens een deel van de vergadering buiten aanwezigheid van de directie plaatsvond. In dit deel werd door de raad onder andere gesproken over de gang van zaken, de organisatie van Klaverblad, de invulling van de vacature van Algemeen directeur en uitbreiding van de directie met

een directeur Commercie, het eigen functioneren en het functioneren van de directie.

Tijdens de reguliere vergaderingen is veelvuldig en constructief gesproken over strategische hoofdlijnen. Onder andere over de toekomstbestendigheid van Klaverblad, de daarvoor noodzakelijke aanpassingen in de bedrijfsvoering, zoals de noodzaak voor kostenbeheersing, de achterstand in de groeidoelstellingen, het toetreden tot het volmachtenkanaal, het versterken van interne beheersing en Informatiebeveiliging, DORA, CSRD, de veranderingen in de bedrijfscultuur, het leiderschapsprogramma en de noodzakelijke veranderingen in het IT-landschap. Daarnaast kwamen ook gebruikelijke onderwerpen aan de orde. Onder andere de marktontwikkelingen, de brancheresultaten en bedrijfslasten, ontwikkelingen op het gebied van HR, de ORSA, het kapitaalbeleid, het bedrijfsplan, de ontwikkelingen rondom AOV en de FMA. Verder sprak de raad, zowel in als buiten aanwezigheid van de directie, met de externe accountant over zijn rapportage en met de sleutelfunctiehouders.

Naast de reguliere vergaderingen en de jaarvergadering vonden er ook twee strategiesessies plaats met de raad van commissarissen en de directie. Hierin wisselde de raad van commissarissen en directie van gedachten over de strategische ontwikkelingen en de activiteiten die, in het kader daarvan, door de verschillende bedrijfsonderdelen worden uitgevoerd. Ook is tijdens de strategiesessies gesproken over de stand van zaken van IT, de interne beheersing en de doelstellingen/begroting voor 2025.

In 2024 heeft de raad zijn eigen functioneren geëvalueerd en de uitkomst hiervan besproken met de directie.

Auditcommissie

De auditcommissie bereidt eventuele besluitvorming van de raad voor en adviseert de raad van commissarissen over de financiële verslaggeving door Klaverblad, risicomanagement, compliance, actuariael, audit en informatiebeveiliging.

De auditcommissie bestond in 2024 uit de voltallige raad van commissarissen. In 2024 vonden er vier vergaderingen van de auditcommissie plaats. Bij de vergaderingen waren ook de Algemeen directeur, directeur Financiën en risicomanagement, directeur Commercie (na aantreding in september), de sleutelfunctiehouders (actuarieel/risk, compliance en interne audit), de CISO en de externe accountant aanwezig. Tijdens de vergadering van de auditcommissie is gesproken over de financiële cijfers, risicomanagement, de rapportages van de sleutelfuncties Compliance, Risicomanagement, Actuarieel en Interne audit en van Informatiebeveiliging.

Remuneratie- en benoemingscommissie

De remuneratie- en benoemingscommissie bereidt eventuele besluitvorming van de raad voor en adviseert de raad over het beloningsbeleid, selectie en benoeming van directeuren en commissarissen. Daarnaast evalueren zij het functioneren van de directie en de raad.

In 2024 vergaderde de remuneratie- en benoemingscommissie twee keer. Tijdens de vergaderingen is gesproken over het beloningsbeleid, de zelfevaluatie van de raad van commissarissen, het

functioneren van de directie, de opvolging van de vacature van de Algemeen directeur, de invulling van de vacature binnen de raad en het PE-programma. Ook heeft de commissie gesprekken gevoerd met de directieleden in het kader van het jaarlijkse evaluatieproces. De renumeratiecommissie bestond in 2024 uit mevrouw Niessen (voorzitter) en mevrouw Mijer-Nienhuis.

Sleutelfuncties

Eind 2024 waren de volgende personen de sleutelfunctionarissen binnen Klaverblad:

- Risicomanagement & Actuarieel mw. ing. R. Wortman MSc
- Compliance mw. mr. I. van der Sijpt CCP
- Interne Audit mw. B. Lanza RE CFE

Het sleutelfunctiehouderschap van de risicomanagementfunctie en de actuariële functie wordt sinds 2020 gecombineerd. Dit is met instemming van de raad van commissarissen en DNB gebeurd. De sleutelfunctionaris Compliance is tevens de functionaris Gegevensbescherming.

De onafhankelijkheid van de sleutelfunctiehouders is gewaarborgd doordat de sleutelfunctiehouders:

- Niet hiërarchisch ondergeschikt aan elkaar zijn of aan andere sleutelfunctiehouders;
- Op ieder moment direct en zonder tussenkomst van derden kunnen rapporteren aan de directie en aan de auditcommissie/raad van commissarissen.

Hun taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en middelen staan beschreven in een charter dat voor elke sleutelfunctie is opgesteld. Voor benoemingen en ook wijzigingen in de charters, is instemming van de raad van commissarissen vereist.

Alle sleutelfuncties rapporteren op kwartaalbasis aan de directie en de raad van commissarissen. De actuariële functie rapporteert jaarlijks over de technische voorzieningen en de SCR-berekeningen, en voert ook een toets uit op de berekeningen van de ORSA. De interne auditfunctie rapporteert ook over de door haar uitgevoerde audits. De sleutelfunctionarissen hebben een escalatielijn naar de raad van commissarissen.

Als een discussie ontstaat tussen sleutelfunctiehouders onderling of tussen een sleutelfunctiehouder en een proces- of risico-eigenaar, dan heeft de sleutelfunctiehouder de mogelijkheid om te escaleren via de zogenaamde escalatieladder (directie, raad van commissarissen, externe toezichthouder).

Als een sleutelfunctiehouder een ernstig en blijvend verschil van mening heeft met een directielid (of directieleden), dan heeft de sleutelfunctiehouder toegang tot de (voorzitter van de) raad van commissarissen.

Als naar aanleiding van een signaal over tekortkomingen waarbij vanuit wetgeving en/of professionele standaarden verplichte melding aan een externe (toezichthoudende) organisatie moet worden gedaan, maar deze melding niet via de normale reguliere interne meld- en escalatie-

processen verloopt of is verlopen, dan heeft de sleutelfunctiehouder het recht en de plicht om deze ernstige tekortkoming zelf bij de relevante (toezichthoudende) externe organisatie te melden.

B.1.3 Beloningsbeleid

Klaverblad Verzekeringen hanteert een gematigd beloningsbeleid en kent geen variabele beloning. Wij zijn van mening dat het uitgesloten is dat de directieleden en medewerkers door ons beloningsbeleid worden aangezet tot het nemen van risico's van materiële betekenis. Op de website van Klaverblad Verzekeringen staat een samenvatting van het beloningsbeleid.

Directeuren ontvangen een vast maandsalaris dat eventueel wordt aangepast conform de cao voor de verzekeringsbedrijfstak. Directeuren nemen deel aan de pensioenregeling die gelijk is aan die van de Klaverblad medewerkers en welke is gebaseerd op de basispensioenregeling van de cao voor de bedrijfstak.

Commissarissen ontvangen een vast bedrag voor hun werkzaamheden en daarnaast een beperkte vergoeding voor onkosten. De bedragen zijn niet geïndexeerd. Hun beloning is op geen enkele manier afhankelijk van de groei of de resultaten van Klaverblad.

Periodiek laten wij extern onderzoek doen naar de hoogte van de beloningen van directeuren en commissarissen in relatie tot die bij vergelijkbare bedrijven.

Buiten de beloningssfeer zijn geen transacties verricht met personen die invloed van betekenis op de onderneming uitoefenen, noch met leden van bestuurlijke, beleidsbepalende en toezichthoudende instanties.

Voor de bezoldiging van de statutaire directie en de commissarissen en eventuele materiële wijzigingen ten opzichte van de vorige rapportageperiode wordt verwezen naar het jaarverslag.

B.1.4 Materiële transacties met aandeelhouders

Op basis van de dienstverleningsovereenkomst worden kosten, waaronder de personele kosten, kosten van automatisering, marketing-, facilitaire- en overige kosten door de Coöperatie doorbelast aan de dochtermaatschappijen. Bij de kostenverdeling wordt gebruik gemaakt van een kostenallocatiemodel. Dit model wordt ook gebruikt voor de toerekening van de kosten aan de verschillende verzekeringsproducten. In 2024 heeft de Coöperatie Klaverblad Verzekeringen een agiokapitaalsorting van € 10 miljoen verricht in Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.

B.2 Deskundigheids- en betrouwbaarheidsvereisten

Klaverblad hecht een groot belang aan de juiste vakbekwaamheid, kennis en deskundigheid van personen die de organisatie besturen en van medewerkers die de sleutelfuncties vervullen en van diverse andere medewerkers (bijvoorbeeld Wft). De eisen aan vakbekwaamheid, kennis en

deskundigheid zijn vastgelegd in de interne richtlijn deskundigheid.

Bij werving van bestuurders of sleutelfunctionarissen worden profielschetsen gebruikt. De profielschetsen worden jaarlijks geëvalueerd en indien nodig bijgesteld. Voorgenomen benoemingen van sleutelfunctionarissen en bestuurders worden voorgelegd aan de toezichthouder DNB. DNB toetst zelf ook de betrouwbaarheid van sleutelfunctionarissen en de betrouwbaarheid en de geschiktheid van de bestuurders.

Directieleden en commissarissen volgen een permanent educatieprogramma. De directie en de raad van commissarissen stellen zelf de inhoud en het programma van de permanente educatie vast. De voorzitter van de raad van commissarissen ziet toe op de permanente educatie. De educatie kan betrekking hebben op relevante ontwikkelingen binnen Klaverblad, de financiële sector in het algemeen en de verzekeringssector in het bijzonder, op corporate governance in het algemeen en die van de financiële sector in het bijzonder, op de zorgplicht tegenover de klant, integriteit, risicomanagement, financiële verslaggeving, beloningsbeleid en audit.

De educatie bestaat onder meer uit trainingen en/of opleidingen door professionele opleidingsinstituten. Daarnaast worden onderwerpen in eigen beheer behandeld om zo voldoende deskundig te blijven op de verschillende aandachtsgebieden.

De directievoorzitter rapporteert jaarlijks aan de raad van commissarissen over het educatieprogramma dat de directieleden gevolgd hebben en gaan volgen.

De raad van commissarissen volgt een programma van permanente educatie dat jaarlijks opnieuw wordt vastgesteld. In 2024 volgden een aantal commissarissen hiervoor module(s) van het PE-programma Deskundigheidsbevordering van Nyenrode. Daarnaast vonden er in huis kennissessies plaats die gegeven werden door hiervoor uitgenodigde specialisten en deskundigen.

De directieleden, de leden van de raad van commissarissen en de medewerkers Klaverblad Verzekeringen hebben een eed of een belofte conform de 'Regeling eed of belofte financiële sector' afgelegd. Hiermee zweren of beloven zij onder andere dat zij:

- Hun functie integer en zorgvuldig uitoefenen;
- Een zorgvuldige afweging zullen maken tussen alle belangen die bij de onderneming betrokken zijn en dat zij in die afweging het belang van de klant centraal stellen;
- Zich zullen gedragen naar de wetten, reglementen en gedragscodes die op hen van toepassing zijn.

B.3 Risicomanagementsysteem en ORSA

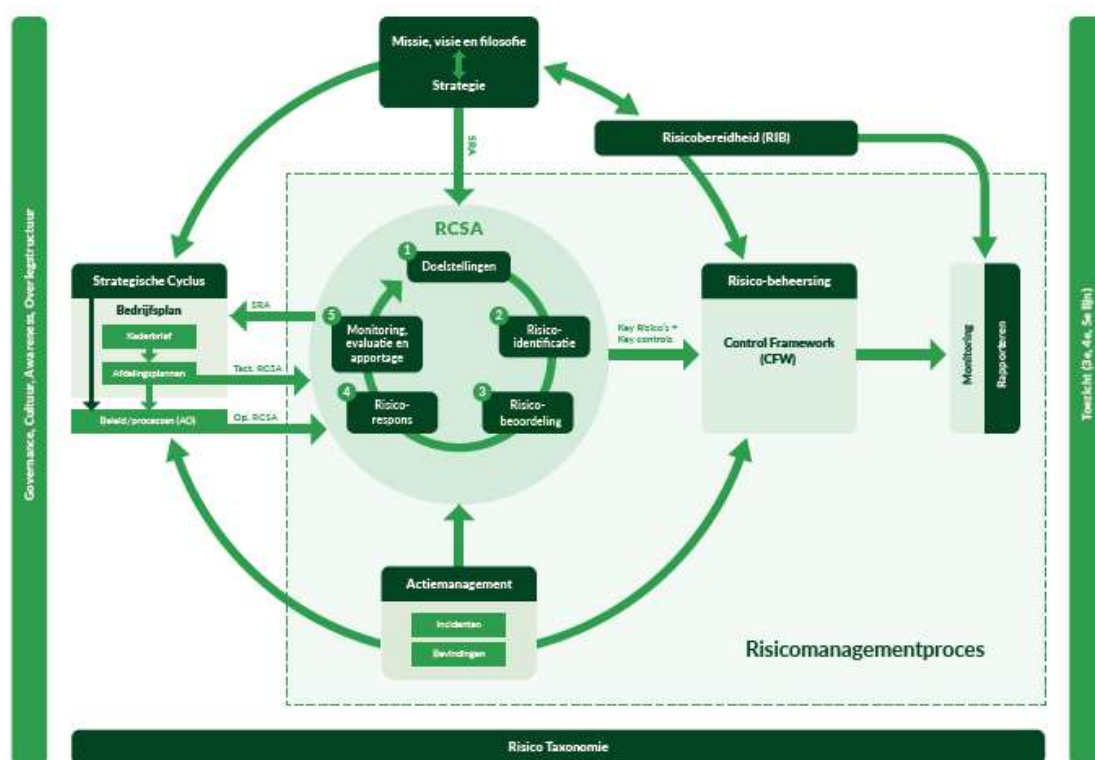
B.3.1 Beschrijving van het risicomanagementsysteem

Klaverblad hanteert in haar risicobeheersing een integrale aanpak, gebaseerd op het COSO 2017-model. Er wordt gebruik gemaakt van diverse instrumenten zoals Strategische Risicoanalyse (SRA),

Risk en Control Self Assessment (RCSA), de Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) en de Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA). Vanuit de integrale aanpak is het Control Framework opgezet. Ons Control Framework is een belangrijke bouwsteen van het interne beheersingsraamwerk. Het doel hiervan is dat Klaverblad risico's aantoonbaar beheerst. Dit kan ook inhouden dat Klaverblad weloverwogen besluit om bepaalde risico's te nemen als dat bijdraagt aan het realiseren van strategische doelstellingen. Het doel van het risicomanagementsysteem is dat er samenhang en balans ontstaat tussen risico's en het realiseren van doelstellingen.

De afdeling Risicomanagement & Actuarieel evalueert het risicomanagementsysteem periodiek om de effectiviteit te verbeteren. De uitkomsten worden besproken met de directie en de auditcommissie. Daarnaast werken we continu aan het actueel houden van procesbeschrijvingen (administratieve organisatie - AO) en het verbeteren van de beheersing van deze processen (interne controle - IC). Dit is met name nodig om de risicobeoordeling en risicomitigatie aantoonbaar, juist en volledig uit te kunnen voeren. Hierna lichten we enkele elementen uit de figuur toe.

Risicomanagementsysteem

Missie, visie, filosofie en strategische cyclus

Onze missie, visie, strategie en filosofie vormen de uitgangspunten voor alles wat we doen en staan ook centraal bij de inrichting van risicomanagement in de organisatie. Klaverblad levert een belangrijke bijdrage aan het goed functioneren van de samenleving. Via onze verzekeringen dragen we eraan bij dat mensen prettig en onbezorgd kunnen leven. Dit doen wij op eigen wijze via een consistent en voorspelbaar beleid, gericht op de lange termijn. Als zelfstandige coöperatieve

verzekeringsmaatschappij willen wij ons hierbij onderscheiden door een afgewogen combinatie te bieden van een ruime dekking, een reële prijs en een ongewoon goede service. Wij willen op onze eigen wijze onze lange termijn missie, visie en strategie realiseren en zien het zelfstandig voortbestaan als de enige manier om dit zeker te stellen. Om deze zelfstandigheid te waarborgen zijn voldoende groei en rendement noodzakelijk. Ons risicomanagementsysteem ondersteunt het behalen van deze doelstellingen door de uitgangspunten te integreren in de risicomanagementprocessen.

Risicobereidheid

We zijn ons bewust van onze risico's en realiseren ons dat het nemen van risico's onderdeel is van ondernemen. Als we besluiten nemen, dan wegen we het rendement van het besluit af tegen de risico's die daarmee samenhangen. In samenhang met de (strategische) doelstellingen formuleren we onze risicobereidheid. De risicobereidheid drukken we uit in kwalitatieve en kwantitatieve risicobereidheidsstatements. De risicobereidheid en bijbehorende limieten zijn beschreven in de Risicobereidheidsverklaring van Klaverblad (RIB). In alle plannen (strategisch, tactisch, operationeel) is de geformuleerde risicobereidheid het uitgangspunt. Dit betekent dat de risicorespons op strategisch, tactisch of operationeel niveau van de RIB is afgeleid. Door middel van maandelijkse rapportages (inclusief KPI's en KRI's) worden de risico's en doelstellingen gemonitord en gerapporteerd. Deze manier van rapporteren en beheersen wordt voortdurend doorontwikkeld.

Bedrijfs- en risicocultuur

De bedrijfscultuur binnen Klaverblad is een onmiskenbaar onderdeel van een adequate en organische uitvoering van risicomanagement. De cultuur waar Klaverblad voor staat, ligt vast in de kernwaarden: fair, ondernemend, vakkundig, oprecht en attent. Wij houden het graag simpel en overzichtelijk, klein en persoonlijk, streven ernaar om altijd beter te worden en vinden het van belang dingen zelf te beheersen. Winst maken is niet de belangrijkste drijfveer. Van alle medewerkers wordt verwacht dat zij verantwoordelijkheden nemen, ook voor deze kernwaarden. Klaverblad streeft naar een organisatie waarbij het risico-denken een integraal onderdeel vormt van de besluitvorming tot en met de operationele uitvoering.

Beleidshuis

Wij hebben een beleidshuis waarin per functioneel gebied is uitgewerkt welke kaders belangrijk zijn. Hierin worden ook wet- en regelgeving verwerkt. Onze processen richten we in conform dit beleid. Voor de goedkeuring van beleidsdocumenten volgen wij onze governance. Jaarlijks worden de beleidsdocumenten geactualiseerd, getoetst op naleving en geëvalueerd.

De risicomanagementcyclus, ook onderdeel van de strategische besturingscyclus, van Klaverblad bestaat uit het identificeren, beoordelen, mitigeren en monitoren van risico's op strategisch, tactisch en operationeel niveau.

Hiermee is het de leidraad voor het herkennen en beheersen van de risico's bij alle bedrijfsprocessen. Het doel van deze cyclus is dat we risico's identificeren en beheersen en daarmee de haalbaarheid van de strategie en doelstellingen vergroten. Dit geeft aan hoe we vanuit de optiek van risicomanagement naar onze bedrijfsprocessen kijken. De risicomanagementcyclus is een continu proces. De risicomanagementfunctie rapporteert periodiek aan de directie en de raad van commissarissen over alle potentiële materiële risico's en de mate van de effectiviteit van de

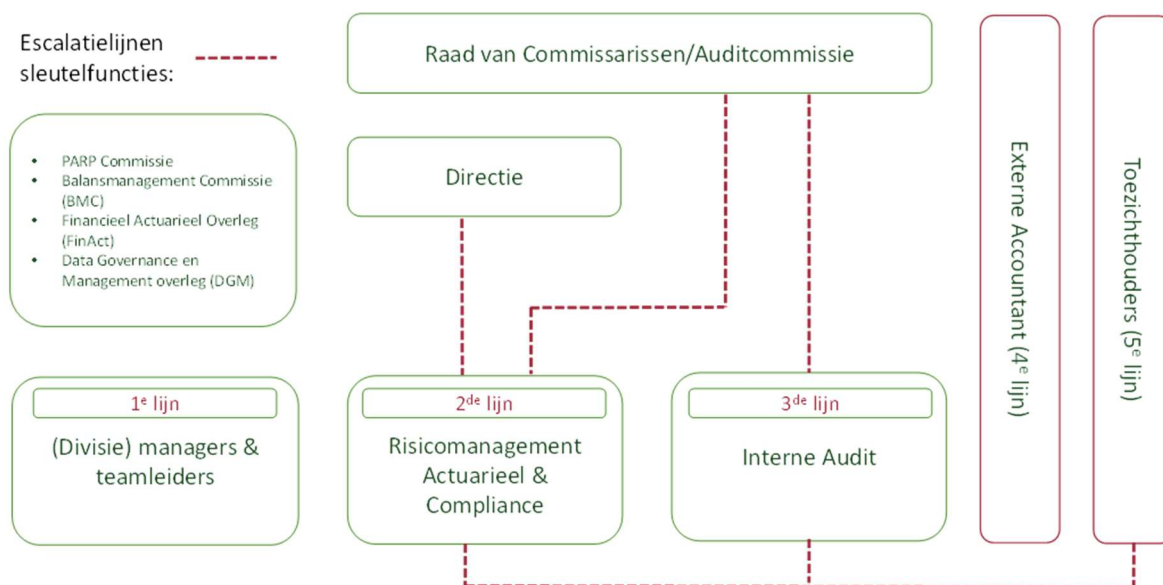
beheersing. Daarnaast monitort de risicomanagementfunctie de naleving van het risicomanagementbeleid.

Risicomanagementprocessen

Risicomanagement is onderdeel van alle processen binnen onze organisatie en daarnaast zijn aanvullend enkele specifieke risicomanagementprocessen en -instrumenten ingericht van strategisch niveau (Strategische Risico Analyses (SRA), Voorbereidend Crisisplan (VCP) en Own Risk & Solvency Assessment (ORSA) tot operationeel niveau (Risk & Control Self Assessments (RCSA), Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA), Actie- en Incidentmanagement). De SRA, ORSA en SIRA zijn processen die we minimaal jaarlijks doorlopen of herijken. RCSA is een proces dat we zowel structureel als ad hoc inzetten. Actie- en Incidentmanagement is een continu proces.

Risico-organisatie

Uitgangspunt is dat de gehele organisatie ingericht is op het begrijpen van de gelopen en te lopen risico's en de mate waarin keuzes over risico's transparant worden gemaakt. Ten behoeve van een scheiding tussen uitvoering, advisering en onafhankelijke toetsing, past Klaverblad het 'Three-lines-of-defence' model toe. Dit model is ingericht conform de Solvency II richtlijnen.

De escalatielijnen van de verschillende sleutelfuncties zijn beschreven in hoofdstuk B.1.2 en de taken en verantwoordelijkheden worden conform de voorgeschreven hoofdstukindeling verderop in dit hoofdstuk uiteengezet. De CISO-functie (Chief Information Security Officer) is geen sleutelfunctie maar is zodanig gepositioneerd in de tweedelijne en is daarmee objectief en onafhankelijk van de eerste- en derde lijn en de overige tweedelijne sleutelfuncties.

Risicotaxonomie

De risicotaxonomie is de indeling van risico's, aan de hand waarvan wij onze risico's plotten en het risicoprofiel monitoren. De risicobereidheidsstatements kunnen worden gelinkt aan deze taxonomie.

De risico's zijn ingedeeld in de volgende zes risicocategorieën: ingedeeld in de volgende zes risicocategorieën:

1. Bedrijfsrisico's
2. Verzekeringstechnische risico's
3. Financiële risico's
4. Operationele risico's
5. IT-risico's
6. Compliance risico's

Binnen de risicocategorieën is een standaard set aan risico's gedefinieerd.

Strategische risico's

We benoemde strategische doelstellingen. Bij deze doelstellingen onderkennen we strategische risico's, die zich op de langere termijn voordoen en de haalbaarheid van de doelstellingen beïnvloeden. De strategische risico's hebben we geplot op de eerdergenoemde taxonomie. Aan de strategische risico's zijn KPI's of KRI's gekoppeld, welke periodiek worden gerapporteerd en besproken met het managementteam. Jaarlijks evalueren we de set van strategische risico's en passen deze eventueel aan. De grootste strategische risico's die Klaverblad onderkende zijn: toekomstbestendige bedrijfsvoering (bedrijfsrisico), groei van de portefeuille (bedrijfsrisico), onvoldoende in staat zijn de gewenste cultuurverandering te bewerkstelligen (bedrijfsrisico), veranderingen in regelgeving als compliance risico of verslechtering van het verdienmodel (compliance risico en bedrijfsrisico) en het cyberrisico dat toeneemt (IT-risico).

B.3.2 De risicomanagementfunctie

De sleutelfunctie risicomanagement (2^e lijns functie) is onafhankelijk, objectief en levert meerwaarde aan de directie en het lijnmanagement door middel van kaderstelling, advisering, monitoring en rapportage over de effectiviteit van beheersing van financiële en niet-financiële risico's. Het risicomanagement beleid beschrijft de uitgangspunten, beleidskaders en het systeem voor beheersing van risico's binnen Klaverblad Verzekeringen en onderliggende entiteiten en draagt zodoende bij aan een beheerste bedrijfsvoering en een risicogebaseerde besluitvorming.

De sleutelfunctie risicomanagement is verantwoordelijk voor:

- Het ondersteunen van de directie en lijnmanagement bij het identificeren en analyseren van risico's en het ontwikkelen van maatregelen ter beheersing van risico's;
- Zorg te dragen voor een effectief risicomanagementsysteem;
- Het opstellen, periodiek actualiseren en doorontwikkelen van kaders ter ondersteuning van en groei in de risicovolwassenheid van de organisatie middels het Beleid Risicomanagement;
- Het opstellen van onafhankelijke periodieke risicorapportages waarmee organisatiebreed inzicht wordt gegeven in het risicoprofiel van Klaverblad;
- Creëren van risicobewustzijn.

De sleutelfunctie zorgt hiertoe voor het volgende:

- Het uitwerken van een jaarplan Risicomanagement. Dit jaarplan is gebaseerd op een actuele risico-inventarisatie en wordt jaarlijks goedgekeurd door de directie na afstemming met de

- auditcommissie;
- Het uitvoeren van het jaarplan Risicomanagement;
- Het beschikken over toereikende kennis en ervaring voor het realiseren van de doelen en het uitoefenen van zijn taken; wanneer aanvullende specialistische kennis noodzakelijk is, kan hij zich laten ondersteunen door externe specialisten.

Directiebesluiten moeten afhankelijk van het onderwerp worden vergezeld van een advies door een 2^e lijnfunctie. Daarnaast rapporteert de sleutelfunctiehouder risicomanagement ieder kwartaal aan de directie en de raad van commissarissen. De rapportage verschaft een eenduidig en actueel inzicht in het risicoprofiel van de belangrijkste risico's van Klaverblad. De rapportage is gebaseerd op de resultaten van risicoanalyses en uitgevoerde monitoringactiviteiten. De risicorapportage omvat:

- Een actueel risicoprofiel;
- De materiële wijzigingen in het risicoprofiel van Klaverblad, alsmede adviezen ter beheersing daarvan;
- De status en ontwikkeling van het risicomanagementsysteem binnen Klaverblad.

B.3.3 Beschrijving van het ORSA-proces

Klaverblad voert jaarlijks, of zoveel vaker als noodzakelijk geacht, een eigen beoordeling van risico's en kapitaalbehoefte (ORSA) uit. De ORSA wordt gebruikt om voor de groep als geheel en voor elke verzekeringsentiteit:

1. Inzicht te verkrijgen in de oorzaken en gevolgen van gebeurtenissen (risico's) nu en in de toekomst;
2. Risico-gebaseerd de huidige en toekomstige kapitaalbehoefte te bepalen;
3. De aanwezige risico's en het aanwezige kapitaal te monitoren; en
4. Het bedrijfsplan op te stellen.

Hiertoe worden op basis van het risicoprofiel van Klaverblad een basisscenario (middellange bedrijfsplan) en verschillende (stress) scenario's geanalyseerd. De (stress) scenario's beschrijven de effecten op de bedrijfsresultaten, het eigen vermogen en de solvabiliteitspositie. Daarnaast wordt het effect van eventuele maatregelen beoordeeld. De stressscenario's zijn afgeleid van het risicoprofiel en de jaarlijkse Strategische Risico Analyse (SRA).

De Solvency II richtlijn schrijft voor dat het risicomanagementsysteem de risico's bevat welke onderdeel uitmaken van de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste op basis van de standaardformule. Dit zijn de verzekeringstechnische-, markt-, krediet- en operationeel risico's. Deze zijn representatief voor de belangrijkste kwantificeerbare risico's waarmee Klaverblad in het kader van haar bedrijfsvoering wordt geconfronteerd. In het ORSA-rapport vindt een uiteenzetting plaats van de risico's uit de risico-taxonomie die niet standaardformule zijn opgenomen, waarvoor wordt geconcludeerd dat hiervoor geen aanvullend vereist kapitaal moet worden aangehouden. De sleutelfunctiehouder Actuarieel heeft het standpunt dat de passendheid van de standaardformule voor de berekening van het vereist kapitaal voldoende is aangetoond.

Het ORSA-proces bestaat uit de volgende stappen:

De ORSA 2024 is uitgevoerd onder verantwoordelijkheid van de directie. Voor de uitvoerende werkzaamheden is een werkgroep gevormd bestaande uit financiële en actuariële specialisten en managers en ook de sleutelfunctiehouder Risicomanagement en Actuarieel. In september 2024 is het rapport besproken met de raad van commissarissen.

De belangrijkste conclusie van de ORSA 2024 is dat Klaverblad Verzekeringen weerbaar is en ruim gekapitaliseerd. Klaverblad is goed in staat om verschillende vormen van stress op te vangen. Het schadebedrijf is ook weerbaar, maar heeft in de zwaardere scenario's beheersmaatregelen nodig om op het gewenste kapitaalniveau terug te komen. Klaverblad is gevoelig voor de verzekeringstechnische kwaliteit van de portefeuille. Een sterke verslechtering van het risicoprofiel van de AOV- of schadeportefeuille heeft een grote impact op de solvabiliteitsratio, zeker als dit gepaard gaat met sterke groei. Klaverblad heeft een beperkte gevoeligheid op het transitierisico als gevolg van de klimaatontwikkelingen.

Deze conclusies zijn niet anders dan in de vorige jaren en bevestigen onze strategie waarin we streven naar winstgevende groei, (kosten)beheersing en investeringen in IT om de kernactiviteiten optimaal te ondersteunen.

B.4 Interne controlesysteem

B.4.1 Beschrijving van het interne beheersingsraamwerk

De AO/IC cyclus bestaat bij Klaverblad uit vier onderdelen welke ieder jaar worden geactualiseerd:

1. Beleidsdocumenten
2. Procesbeschrijvingen
3. Risk & Control Self Assessments (RSCA's)
4. Control Framework (CFW)

De verantwoordelijkheid voor deze documenten ligt bij het lijnmanagement. In 2024 hebben we besloten om het Control Framework verder vorm te geven, uit te bouwen en te groeien in risicovolwassenheid binnen de organisatie. Deze aanpak beoogt het verbeteren van zowel de kwaliteit van beheersmaatregelen en processen als de aantoonbaarheid daarvan. Het verder automatiseren van het Control Framework is in 2024 gestart en zal in 2025 volledig worden geïmplementeerd.

B.4.2 Compliancefunctie

De inrichting van Compliance is afgestemd op de aard, omvang en complexiteit van Klaverblad. Hiervoor is van belang:

- Klaverblad beschikt over een overzichtelijk assortiment van eenvoudige en impactvolle schade- en inkomensverzekeringen;
- De distributiefunctie wordt op twee manieren ingevuld:
 - Klaverblad werkt samen met bemiddelaars die beschikken over een passende vergunning van de AFM;
 - Klaverblad biedt de klanten de mogelijkheid om zonder advies rechtstreeks producten af te nemen.
- De juridische structuur is overzichtelijk en transparant;
- De bedrijfsvoering is consistent en beheerst, afwijkingen van de normen en wet- en regelgeving worden volgens het 'comply or explain'-beginsel beargumenteerd, geaccordeerd en vastgelegd;
- Klaverblad maakt terughoudend gebruik van de mogelijkheid om wezenlijke functies uit te besteden.

De sleutelfunctiehouder Compliance geeft leiding aan de afdeling Compliance, waarbij het doel is het versterken en waarborgen van een goede reputatie en betrouwbaarheid van Klaverblad, haar medewerkers, klanten, dienstverlening en haar intermediair. Dit is vastgelegd in de Charter Compliance welke de basis is voor deze 2^e lijnactiviteiten. Het charter beschrijft naast het doel, de reikwijdte, de onafhankelijkheid en objectiviteit alsmede de taken en verantwoordelijkheden.

Het gaat daarbij onder andere om de volgende verantwoordelijkheden:

- a) De ondersteuning van de directie en het lijnmanagement bij de naleving van wet- en regelgeving door Klaverblad en het bevorderen en bewaken van de integriteit van de organisatie;
- b) Het opstellen en periodiek actualiseren van het Beleid Compliance. Uitwerking vindt plaats in een compliance jaarplan. Het jaarplan geeft inzicht in het benodigde budget. Het jaarplan is gebaseerd op een actuele risico-inventarisatie van de integriteits- en compliance risico's van Klaverblad. Het Beleid Compliance en het jaarplan worden jaarlijks ter accordering aangeboden aan de directie;
- c) Het uitvoeren van het compliance jaarplan;
- d) Het beschikken over toereikende kennis en ervaring binnen de sleutelfunctie Compliance;
- e) Het onderzoeken en behandelen van integriteitsincidenten en het rapporteren hierover aan de directie, raad van commissarissen en De Nederlandsche Bank en/of de Autoriteit Financiële Markten;
- f) Het faciliteren van de 1^e lijn bij het identificeren en analyseren van integriteitsrisico's (systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA));
- g) Het ondersteunen van de 1^e lijn bij het ontwikkelen en implementeren van maatregelen ter beheersing van risico's en rapportage hierover aan directie en raad van commissarissen op kwartaalbasis.

Het beleid compliance beschrijft de wijze waarop Klaverblad wil realiseren dat zij compliant is. Dit beleid richt zich tot alle interne en externe medewerkers van Klaverblad. De mate waarin een organisatie integer is en voldoet aan wet- en regelgeving hangt (deels) af van het gedrag van mensen en de cultuur van de organisatie. Om die reden besteedt compliance doorlopend aandacht aan awareness onder alle medewerkers op het gebied van integriteit en voert compliance monitor activiteiten uit.

Bij een integere organisatie past een zorgvuldige omgang met verwerking van persoonsgegevens. Klaverblad schenkt doorlopend aandacht aan passende technische en organisatorische maatregelen. Dit om gegevens zo goed mogelijk te beveiligen tegen datalekken. Daarnaast screenen wij onze relaties. Hiermee beoogt Klaverblad te voorkomen dat wij zaken doen met personen die voorkomen op nationale of internationale sanctielijsten. En alhoewel de Wet ter voorkoming van witwassen en terrorismefinanciering (Wwft) niet van toepassing is op Klaverblad, hecht Klaverblad er vanuit maatschappelijk oogpunt belang aan om in haar bedrijfsvoering expliciet aandacht te schenken aan het voorkomen van witwassen en terrorismefinanciering.

Deze thema's zijn daarom expliciet onderdeel van de jaarlijkse Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA). In het kader van een integere dienstverlening heeft Klaverblad een productontwikkeling-, review- en goedkeuringsproces (PARP) ingericht. Hiermee wordt gewaarborgd dat producten in het belang van klanten zijn.

In 2024 is het Compliance jaarplan grotendeels gerealiseerd. Hierbij warende implementatie van de DORA wetgeving, het uitvoeren van monitoring naar de naleving van de Sanctiewet en de uitvoering van de SIRA belangrijke bouwstenen.

Voor 2025 ligt de focus op het verbeteren van bewustwording op onderwerpen als AVG en ongewenst gedrag, naast de reguliere awareness activiteiten. De focus voor wat betreft de monitoring ligt op de toekomstbestendige bedrijfsvoering bij het moderniseren van werkprocessen en nieuwe initiatieven zoals het Volmachtkanaal. Tot slot besteden we ook nog aandacht aan de naleving van de AVG en adviesactiviteiten voor CSRD.

B.5 Interne auditfunctie

De interne auditfunctie bestaat uit de manager Interne Audit en de interne auditors. De manager Interne Audit vervult de sleutelfunctie interne audit zoals deze is beschreven in de Solvency II richtlijn. Het charter voor de interne auditfunctie is de basis voor de derde lijnactiviteiten binnen Klaverblad Verzekeringen. Het charter is in 2024 geactualiseerd echter inhoudelijk zijn geen belangrijke wijzigingen aangebracht ten opzichte van vorig jaar. Het charter beschrijft het doel, de missie, professionele normen, onafhankelijkheid en objectiviteit, positie, bevoegdheden, reikwijdte, verantwoordelijkheden en het kwaliteitsbewakingsprogramma van interne audit.

De doelstelling van interne audit is om onafhankelijke, objectieve audit- en adviesdiensten te verlenen om meerwaarde te kunnen leveren bij het verbeteren van de activiteiten van Klaverblad

Verzekeringen.

Interne Audit is als 3^e lijn in het 'Three-lines-of-defence' model objectief en onafhankelijk van de 1^e en 2^e lijn. De manager Interne Audit zorgt ervoor dat interne auditors gevrijwaard blijven van alle omstandigheden die het vermogen om verantwoordelijkheden op onpartijdige wijze uit oefenen bedreigen. De interne auditors hebben geen directe operationele verantwoordelijkheid voor of bevoegdheid met betrekking tot een aan de audit onderworpen activiteit. De interne auditors zullen daarom geen beheersmaatregelen implementeren, procedures ontwikkelen, systemen installeren of zich bezighouden met andere activiteiten die hun oordeel zouden kunnen beïnvloeden.

Jaarlijks stelt Interne Audit op basis van een risicoanalyse een audit jaarplan op, dat wordt afgestemd met de directie en wordt goedgekeurd in de auditcommissie. Interne audit geeft invulling aan het auditjaarplan door het uitvoeren van de audits en adviseert op het management op grond van haar bevindingen. De reikwijdte van Interne Audit omvat tevens het geven van advies en het geven van inzicht, op voorwaarde dat interne audit geen managementverantwoordelijkheid op zich neemt. De manager rapporteert tevens aan de directie en auditcommissie in de vorm van een kwartaalrapportage. De manager valt hiërarchisch onder de algemeen directeur en heeft een zelfstandige lijn naar de auditcommissie.

In 2024 is het auditjaarplan grotendeels gerealiseerd. Dit plan is risicogebaseerd samengesteld en bevat onderwerpen gericht op de operationele bedrijfsvoering, de governance en de strategische projecten. In 2024 lag de focus op informatiebeveiliging, waaronder specifiek de Good Practice Informatiebeveiliging van DNB en DORA. Interne audit heeft in 2024 een meer integraal beeld teruggegeven over de interne beheersing door het meer afdelingsoverstijgend benaderen van auditonderwerpen. Voorbeelden hiervan zijn het inkoop- en het contractmanagement proces en het change portfolio proces.

Voor 2025 ligt de focus op de toekomstbestendige bedrijfsvoering bij het moderniseren van werkprocessen en nieuwe initiatieven zoals het volmachtkanaal. Ook komt organisatiecultuur prominenter terug in de auditkalender. Tenslotte maken de onderwerpen DORA en CSRD ook onderdeel uit van de geplande activiteiten van Interne audit.

Om te waarborgen dat Interne Audit over voldoende bevoegdheden beschikt om haar taken te vervullen, zal de audit commissie:

- De audit charter en de jaarlijkse actualisatie hiervan goedkeuren;
- Het risico gebaseerde interne audit jaarplan goedkeuren;
- Het budget en middelenplan van Interne Audit goedkeuren;
- Advies geven bij een directiebesluit tot het ontslag van de sleutelfunctiehouder Interne Audit;
- Input leveren voor de beoordeling van de manager Interne Audit en tevens sleutelfunctiehouder Interne Audit;
- De manager Interne Audit alle vergaderingen van de audit commissie bijwonen; en
- Middels de voorzitter voorafgaand aan vergaderingen van de audit commissie bilateraal overleg hebben met de manager Interne Audit.

B.6 Actuariële functie

De sleutelfunctie Actuarieel functioneert zelfstandig en onafhankelijk van het actuaariaat (1^e lijns functie onderdeel van de afdeling Controlling & Actuaariaat) en is ondergebracht in de 2^e lijn, samen met Risicomanagement en Compliance. De sleutelfunctiehouder Actuarieel valt onder de directe verantwoordelijkheid van de CFRO.

De wijze waarop de Actuariële Functie (AF) binnen Klaverblad Verzekeringen wordt toegepast, is beschreven in het charter voor de sleutelfunctiehouder Actuarieel. Het beschrijft de doelstelling, reikwijdte, positie, verantwoordelijkheden, functie, taken en bevoegdheden van de sleutelfunctiehouder Actuarieel.

De sleutelfunctiehouder Actuarieel is onafhankelijk, objectief en levert meerwaarde aan de directie en het lijnmanagement door middel van kaderstelling/beleidsontwikkeling, controle, monitoring, rapportage en advisering over de effectiviteit van beheersing van risico's op actuarieel gebied. De sleutelfunctiehouder Actuarieel is actief betrokken bij de facilitering, challenging, ondersteuning en advisering van de directie en het lijnmanagement bij de verzekeringstechnische en bedrijfseconomische besluitvorming.

Klaverblad borgt de onafhankelijkheid en objectiviteit van de AF door verschillende maatregelen en bevoegdheden, onder andere wordt voorkomen dat uitoefening sprake is van enige vorm van belangenverstrengeling, rechtstreekse rapportagelijnen naar de directie en in voorkomende gevallen tot de voorzitter van de audit commissie en toegang tot informatie nodig voor een goede uitoefening van de functie.

De AF is verantwoordelijk voor:

- a) Het opstellen en indien nodig aanpassen van het Beleid Actuariële Functie;
- b) Het beschikken over toereikende kennis en ervaring voor het realiseren van de doelen en het uitoefenen van zijn taken. Wanneer aanvullende specialistische kennis noodzakelijk is kan zij zich laten ondersteunen door externe specialisten;
- c) Het uitvoeren van het jaarplan van de AF.

Het actuariële plan wordt jaarlijks goedgekeurd door de directie en besproken in de auditcommissie.

De belangrijkste taken zijn:

- Opstellen Actuariële Functie Rapport met daarin een verslag van de belangrijkste bevindingen uit het actuarieel jaarplan inclusief eventuele tekortkomingen en aanbevelingen en adviezen;
- Beoordelen van de toereikendheid en betrouwbaarheid van de technische voorzieningen;
- Standpunt over verzekeringstechniek: algemeen beleid en op specifieke onderdelen zoals productevaluaties en tarieven (via PARP-commissie);
- Standpunt over de toepasselijkheid van de herverzekeringsovereenkomsten (bij de jaarlijkse vernieuwing van het herverzekeringsprogramma;
- Bijdrage aan risicomanagement door monitoring van de SCR- en MCR-berekeningen en uitvoeren van een review op de uitkomsten van ALM, ORSA en Voorbereidend Crisisplan;

- Beoordelen beleid.

De actuariële functie rapporteert ieder kwartaal aan de directie en de raad van commissarissen over de uitvoering van haar werkzaamheden. Indien de actuariële functie dit nodig vindt, kan deze buiten de reguliere rapportages de directie en/of raad van commissarissen informeren over de geconstateerde bijzonderheden.

De opzet en uitvoering van de actuariële functie kunnen onderworpen worden aan een onafhankelijke toetsing door de interne auditfunctie. Deze toetsing heeft mede tot doel de werking van de actuariële functie vast te stellen en een onaanvaardbare vermenging van uitvoerende en toezichthoudende taken op actuariële gebied te voorkomen.

B.7 Uitbesteding

Klaverblad Verzekeringen heeft haar uitbestedingsbeleid beschreven in het beleidsdocument Inkoop- en contractmanagement. Om te bepalen welke procedure passend is voor een inkoopverzoek en welke governance daarbij hoort, wordt er door de inkoopafdeling een intake gedaan op basis van een inkoopadviesformulier. In deze fase vindt ook het materialiteitsassessment plaats ter bepaling of er sprake is van een kritieke uitbesteding en of er sprake is van verwerking van persoonsgegevens.

Klaverblad beschouwt de volgende activiteiten als kritieke of belangrijke functies of werkzaamheden:

- IT-activiteiten die de kernprocessen ondersteunen (incl. dataopslag door clouddiensten);
- Beheer van IT-kernapplicaties;
- Acceptatie van verzekeringen;
- Afwikkeling van claims;
- Samenwerking met gevolmachtigde agenten;
- Productontwikkeling en prijsstelling van verzekeringsproducten;
- Structurele ondersteuning op het gebied van compliance, interne audit, actuariaat en risicomanagement;
- Het ORSA-proces;
- Vermogensbeheer.

Bij de uitbesteding van activiteiten hanteert Klaverblad de volgende uitgangspunten:

- De uitbesteding past binnen de strategie en doelstellingen van Klaverblad zoals verwoord in de jaarlijkse kaderbrief en het bedrijfsplan, de Blauwdruk en de inrichtingsprincipes voor business en IT. Dit betekent ook dat het beleid van de dienstverlener waaraan wordt uitbesteed op het gebied van informatiebeveiliging en business continuity management minimaal gelijkwaardig moet zijn aan dat van Klaverblad;
- De contracteigenaar die werkzaamheden wil uitbesteden is verantwoordelijk voor het volgen van het Beleid Inkoop en contractmanagement en het uitvoeren van de processtappen. Hij wordt daarbij procesmatig ondersteund door de inkoopafdeling en benodigde materiedeskundigen (privacy-officer, informatiebeveiliging, projectmanagement etc.);

- Bij een uitbesteding moet de uitbestedingspartner alle eisen waar Klaverblad als vergunninghouder aan moet voldoen, onverkort opvolgen. Dit betekent dat de bedrijfsvoering van de uitbestedingspartner aantoonbaar beheerst en integer is. Klaverblad is daarbij gerechtigd om aanwijzingen te geven aan de uitbestedingspartner over de bedrijfsvoering, die voortvloeien uit haar karakter van de financiële instelling. Op verzoek verleent de uitbestedingspartner aan de toezichthouder en de afdeling Interne Audit toegang tot de locatie van de partner om onderzoek te doen;
- In geval van onder uitbesteding geldt dat deze alleen toegestaan is als Klaverblad te allen tijde contractueel in kennis is gesteld wie de onderuitbesteding uitvoert, welke werkzaamheden er worden onder uitbesteed en hoe Klaverblad het vereiste toezicht kan uitoefenen;
- Er worden geen sleutelfuncties door Klaverblad uitbesteed.

Gedurende de totstandkoming van de overeenkomst borgt de contracteigenaar dat in ieder geval de volgende zaken in de overeenkomst (en eventueel verwerkingsovereenkomst) of de servicelevel afspraken (SLA) worden geconcretiseerd:

- Nauwkeurige omschrijving en afbakening van de uit te besteden dienst;
- Mitigerende maatregelen voortkomend uit de risicoanalyse;
- Afspraken behorend bij de gekozen exitstrategie;
- Afspraken over de rapportage en toetsing van de interne beheersing;
- Gegevens over de (informatie)beveiligingsaspecten;
- Standaard juridische contractsbepalingen en de clauses voor kritieke uitbesteding, zoals opgenomen in de Algemene Inkoopvoorwaarden;
- Afspraken over naleving privacy wet- en regelgeving als sprake is van verwerking van persoonsgegevens.

Ter ondersteuning van het hiervoor genoemde zijn voor alle fasen in het inkoop- en uitbestedingsproces standaard templates ontwikkeld welke zijn opgenomen in de Inkooptoolkit. Ook zijn er algemene inkoopvoorwaarden voor Klaverblad opgesteld, waarbij rekening wordt gehouden met de vereisten vanuit de wet- en regelgeving voor kritieke uitbestedingen in het kader van de Wft. In dit document staat onder verwijzing naar het wettelijk kader beschreven welke eisen worden gesteld aan de inhoud van een uitbestedingsovereenkomst en ook de toets op en het beheer ervan.

De belangrijkste vereiste na het aangaan van een kritieke uitbesteding is de bewaking in de gehele uitbestedingsketen van de risico's die met de uitbesteding gepaard gaan. Dit wordt gedaan door de beoordeling van incidentenrapportages, servicelevel rapportages en de 'assurance' rapportages van derden. Deze beoordelingen vinden plaats door de contracteigenaar, die daarbij waar nodig wordt ondersteund door experts uit andere afdelingen (Risicomanagement, Informatiebeveiliging, Compliance, Inkoop etc.). De beoordelingen zijn onder andere gericht op het identificeren van zowel positieve als negatieve trends en ontwikkelingen. De contracteigenaar legt deze beoordelingen vast. Ook legt hij minimaal jaarlijks vast:

- De bespreking van de beoordelingen met de leverancier;
- De follow up van bevindingen uit de vorige periode;
- De vaststelling of de exitstrategie nog van toepassing is;

- De contractevaluatie.

Ook hiervoor zijn templates opgenomen in de Inkooptoolkit, zodat bij gebruik hiervan wordt geborgd dat aan de voorgeschreven wettelijke regels wordt voldaan. De contracteigenaar of -manager slaat de contractevaluatieformulieren op in het centrale contractenregister.

B.8 Beoordeling adequaatheid van het governancestelsel

De directie van Klaverblad evalueert eenmaal in de drie jaar het interne governance stelsel. Deze evaluatie wordt gecoördineerd door de ondernemingssecretaris. De nadruk van de evaluatie ligt op de effectiviteit van het stelsel als geheel. De evaluatie mondt uit in een schriftelijke rapportage aan de directie. Deze rapportage wordt ook besproken met de raad van commissarissen. Het deel van de evaluatie dat toeziet op het beleid van de sleutelfuncties wordt jaarlijks uitgevoerd door de sleutelfunctiehouders zelf.

B.9 Overige informatie

Naar onze inschatting zijn alle belangrijke zaken in dit hoofdstuk reeds opgenomen.

C. Risicoprofiel

De belangrijkste graadmeter aan de hand waarvan Klaverblad Verzekeringen haar verzekeringstechnische, financiële- en operationele risico's monitort en om de toereikendheid van het kapitaal te beoordelen, is de solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR) onder Solvency II. De SCR is opgebouwd uit kapitaalvereisten voor verschillende risicocategorieën. Deze kapitaalvereisten zorgen ervoor dat onverwachte verliezen uit de verschillende risico's kunnen worden opgevangen. Het risicoprofiel van Klaverblad Verzekeringen wordt uitgerekend met behulp van het standaardmodel onder Solvency II en volgens de Gedelegeerde Verordening gekwantificeerd op basis van het verlies dat zich eens in de tweehonderd jaar zou kunnen voordoen (de zogenaamde 99,5% zekerheid). Deze deelrisico's geven een waardering aan de omvang van het betreffende risico in de vorm van vereist kapitaal. Het volgen van de risico's vindt onder andere plaats aan de hand van de zogenoemde SCR-boom, welke er als volgt uit ziet:

Eigen vermogen (OF)			Vereiste solvabiliteit (SCR)			Solvency II-ratio		
Q4-2024	Q4-2023	in %	Q4-2024	Q4-2023	in %	Q4-2024	Q4-2023	mut
502.453	512.185	-2%	189.333	189.944	0%	265%	270%	-4%

Fiscale compensatie			Basis SCR (BSCR)			Operationeel risico		
Q4-2024	Q4-2023	in %	Q4-2024	Q4-2023	in %	Q4-2024	Q4-2023	in %
-50.836	-49.233	3%	231.979	231.335	0%	8.191	7.842	4%

Diversificatie SCR-modules		
Q4-2024	Q4-2023	in %
-106.277	-105.452	1%

Marktrisico			Tegenpartijrisico			Verzekeringstechnisch		
Q4-2024	Q4-2023	in %	Q4-2024	Q4-2023	in %	Q4-2024	Q4-2023	in %
123.311	127.129	-3%	3.836	3.743	2%	211.109	205.914	3%

Rente			Medische risico's (SLT, NSLT)		
Q4-2024	Q4-2023	in %	Q4-2024	Q4-2023	in %
12.606	19.028	-34%	141.040	136.856	3%

Aandelen			Schaderisico		
Q4-2024	Q4-2023	in %	Q4-2024	Q4-2023	in %
100.365	103.915	-3%	70.069	69.058	1%

Vastgoed		
Q4-2024	Q4-2023	in %
11.157	11.181	0%

Spread		
Q4-2024	Q4-2023	in %
10.041	8.558	17%

Valuta		
Q4-2024	Q4-2023	in %
17.153	18.193	-6%

Concentratie		
Q4-2024	Q4-2023	in %
0	1.303	-100%

Diversificatie markt		
Q4-2024	Q4-2023	in %
-28.011	-35.049	-20%

Klaverblad Verzekeringen heeft geen risico's overgedragen aan 'special purpose vehicles'.

Binnen de verschillende risicocategorieën houdt Klaverblad rekening met de risicoconcentratie binnen een risicocategorie en tussen verschillende risicocategorieën. Onder risicoconcentratie wordt verstaan een relatief hoge blootstelling aan een afzonderlijk risico binnen een risicocategorie. Risicoconcentratie tussen risicocategorieën wordt beschouwd als een blootstelling aan verschillende risico's welke een hoge mate van correlatie met elkaar vertonen. In de volgende paragrafen volgt een toelichting op de risicoblootstellingen per risicocategorie, potentiële risicoconcentraties, de maatregelen die worden genomen om dit risico te beoordelen en een toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in 2024.

C.1 Verzekeringstechnisch risico

C.1.1 Algemeen

Het sluiten van verzekeringen is onze kernactiviteit. Klaverblad is uitsluitend actief op het gebied van standaard schadeverzekeringen en medische verzekeringen en richt zich op verzekeringen voor particulieren en ondernemers in het midden- en kleinbedrijf. Er worden geen ziektekostenverzekeringen afgesloten. De medische verzekeringen bestaan uit arbeidsongeschiktheidsverzekeringen (AOV) en ongevallenverzekeringen. Aangezien voor AOV geldt dat onderdelen van het verzekeringstechnisch risico vergelijkbaar zijn met die van levensverzekeringen, krijgt AOV daar waar noodzakelijk een aparte vermelding.

Een afgesloten verzekering die past binnen de door Klaverblad gehanteerde normen, zou dus als zodanig geen onaanvaardbaar risico kunnen opleveren. Toch kunnen in het kader van de verzekeringsactiviteiten ongewenste en zelfs onaanvaardbare risico's ontstaan. Het verzekeringsrisico betreft met name het risico dat de schadefrequentie en de grootte van de schade per geval nadelig afwijken van de verwachtingen vooraf en daarom onvoldoende dekking plaats vindt door premie- en beleggingsopbrengsten. De oorzaak kan gelegen zijn in bijvoorbeeld het accepteren van verzekeringen op basis van gebrekkige acceptatieregels of van het accepteren van verzekeringen in strijd met acceptatieregels.

C.1.2 Risico mitigerende maatregelen

Acceptatie en monitoring portefeuille

Bij het aangaan van schade- of medische verzekeringen bestaat het risico van het accepteren van verzekeringen op basis van gebrekkige acceptatieregels of van het accepteren van verzekeringen in strijd met acceptatieregels.

Klaverblad beheerst dit risico door het opstellen van duidelijke acceptatieregels en het hanteren van controlemechanismen. De acceptatieregels op het gebied van schadeverzekeringen en medische verzekeringen zijn in een periode van vele jaren ontwikkeld en verfijnd. De bestaande portefeuille is op basis daarvan tot stand gekomen. De kans dat het bestaande stelsel van tarieven, acceptatierichtlijnen en controlemechanismen op belangrijke punten tekortkomingen bevat en dat hieruit onaanvaardbare risico's voortvloeien, moet als verwaarloosbaar worden beschouwd. Gedurende de looptijd van de verzekeringen kan het risicoprofiel van de portefeuille veranderen,

waardoor dit niet meer aansluit bij de premies. De schadeverzekeringen van Klaverblad Schade kunnen jaarlijks worden opgezegd en aanpassingen van premies en voorwaarden zijn op ieder moment mogelijk. Ook van de medische verzekeringen kunnen premies en voorwaarden op ieder moment worden aangepast. Daarmee is dit risico voldoende beheerst. De besluitvorming over productontwikkeling en premie-aanpassingen verloopt via het 'product approval and review process (PARP).

Concentratie

Binnen het verzekeringstechnisch risico is een bepaalde mate van concentratie aanwezig, welke wordt veroorzaakt door de geografische spreiding van de verzekeringsportefeuille in met name Nederland. De portefeuille kent een nadrukkelijk zwaartepunt in de provincie Noord-Brabant. Het standaardmodel houdt hier rekening mee door het zogenaamde man-made risico te bepalen dat uitgaat van de grootste concentratie van verzekerde risico's binnen een straal van 200 meter.

Herverzekering

Klaverblad heeft het catastroferisico herverzekerd op basis van analyses van de verwachte schade als gevolg van een zware storm. Daarnaast heeft Klaverblad een excess of loss-contract afgesloten in verband met motorrijtuigenaansprakelijkheid, reisverzekeringen en brandrisico's. Het eigen behoud dat gehanteerd wordt, is afhankelijk van het soort risico. Herverzekering draagt bij aan het beperken van de volatiliteit van het technisch resultaat en beperking van de kapitaalvereiste voor met name het catastroferisico van de brandportefeuille.

Klaverblad beoordeelt periodiek de effectiviteit van de herverzekeringscontracten. Toetsing van de adequaatheid van het herverzekeringsprogramma wordt uitgevoerd door de manager van de afdeling Vermogensbeheer en besproken in de balansmanagementcommissie. Deze toets vindt jaarlijks plaats rondom de contractbesprekingen voor het herverzekeringsprogramma van aankomend jaar. In 2024 en voor 2025 is het herverzekeringsprogramma nauwelijks aangepast. Wel is de herverzekeringspremie toegenomen voor het komende jaar en is de limiet voor de bovenkant van het catastroferisico meegegroeid met de groei van de portefeuille.

C.1.3 Kapitaalvereiste verzekeringstechnische risico

Onder het Solvency II standaardmodel dient Klaverblad Verzekeringen kapitaal aan te houden om het risico op te kunnen vangen dat de technische voorzieningen hoger zijn dan op grond van haar uitgangspunten werd verwacht. Aangezien Klaverblad Schade zowel arbeidsongeschiktheids-, ongevallenverzekeringen en schadeverzekeringen verkoopt, staat zij zowel bloot aan het medische verzekeringsrisico als het schadeverzekeringsrisico.

De samenstelling is als volgt:

	2024	2023
SCR Schade	70.069	69.058
SCR Medisch	141.040	136.856
Totaal verzekeringstechnisch risico	211.109	205.914

De SCR Schade is in 2024 toegenomen als gevolg van de reguliere groei van de portefeuille en een

lichte stijging van het royementsrisico. Door aanpassing van het herverzekeringsprogramma, is het catastroferisico licht gedaald ten opzichte van 2023.

De SCR Medisch is in 2024 toegenomen waaraan diverse oorzaken ten grondslag liggen. De toevoeging van nieuwe productie, nieuwe inflatieparameters en een nieuwe rentecurve zorgen voor een stijging van de SCR Medisch. Daar staat tegenover een daling van de SCR Medisch door een vrijval voor de bestaande dekkingen en effecten van overige parameters.

Naar aanleiding van vragen van DNB is in 2024 de wijze van bepaling van de Future Management Action (FMA) voor AOV geëvalueerd. Hieruit zijn geen belangrijke wijzigingen naar voren gekomen.

Gevoeligheden verzekeringstechnisch risico

Groep	SII eigen vermogen	SCR	SCR-ratio
Gerapporteerde solvabiliteit (basis)	502.453	189.333	265%
Kosten -/-10%	512.694	188.800	272%
Kosten +/-10%	492.084	189.975	259%
CPI-Inflatie -/-1,0%-punt (100bp)	512.168	186.544	275%
CPI-Inflatie +/-1,0%-punt (100bp)	494.203	192.685	256%
Invalideringskansen -/-10%	539.075	192.514	280%
Invalideringskansen +/-10%	463.713	188.530	246%
Revalideringskansen -/-10%	467.888	187.739	249%
Revalideringskansen +/-10%	533.875	191.493	279%
Vervalkansen -/-50%	532.606	206.728	258%
Vervalkansen +/-50%	480.185	179.754	267%
Geen FMA	418.536	268.060	156%
Schade	SII eigen vermogen	SCR	SCR-ratio
Gerapporteerde solvabiliteit (basis)	216.789	146.203	148%
Kosten -/-10%	227.030	145.722	156%
Kosten +/-10%	206.420	146.845	141%
Inflatie -/-1,0%-punt (100bp)	226.504	143.049	158%
Inflatie +/-1,0%-punt (100bp)	208.539	150.002	139%
Invalideringskansen -/-10%	253.411	150.662	168%
Invalideringskansen +/-10%	178.048	144.903	123%
Revalideringskansen -/-10%	182.224	143.973	127%
Revalideringskansen +/-10%	248.211	149.429	166%

Vervalkansen -/-50%	246.941	166.599	148%
Vervalkansen +/+50%	194.520	134.836	144%
Geen FMA	132.818	233.718	57%

C.2 Marktrisico

C.2.1 Algemeen

Wij hebben als institutionele belegger voortdurend te maken met risico's die de financiële markten nadelig kunnen beïnvloeden. Ons beleid is gericht op het streven naar een passende verhouding tussen de verschillende soorten verplichtingen enerzijds, en de daar tegen overstaande beleggingscategorieën anderzijds. Verder kozen wij er bewust voor het aantal categorieën waarin we beleggen te beperken. En afgeleide financiële instrumenten en gestructureerde producten te mijden.

De samenstelling SCR Marktrisico over de entiteiten is als volgt:

	Schade 2024	Schade 2023	Groep 2024	Groep 2023
Renterisico	6.547	12.894	12.606	19.028
Aandelenrisico	53.232	49.379	100.365	103.915
Vastgoedrisico	-	-	11.157	11.181
Valutarisico	9.085	8.644	17.153	18.193
Spreadrisico	7.021	6.398	10.041	8.558
Concentratierisico	-	-	-	1.303
Diversificatie	-13.656	-18.231	-28.011	-35.049
Totaal marktrisico	62.229	59.083	123.311	127.129

C.2.2 Renterisico

Het renterisico is het risico dat het eigen vermogen daalt als gevolg van een wijziging van de marktrente. De daling van het eigen vermogen wordt veroorzaakt door waardeveranderingen van rentegevoelige balansposten. Met name vastrentende beleggingen en technische voorzieningen. We beheersen het renterisico door de looptijd van de beleggingen zoveel mogelijk af te stemmen op de looptijd van de verplichtingen.

Het vereiste kapitaal voor het renterisico wordt bepaald door het berekenen van de impact op het aanwezige kapitaal bij veranderingen in de rentecurve. Het grootste verlies na toepassing van een opwaartse schok of een neerwaartse schok van de rentecurve bepaalt het renterisico.

De belangrijkste verklaring voor de daling van het renterisico is dat als gevolg van de

eerdergenoemde schattingswijziging voor de AOV-kansen zijn de rentegevoelige verplichtingen harder gestegen dan de rentegevoelige activa. Hierdoor zijn deze meer naar elkaar toe gaan bewegen en is het renterisico kleiner geworden.

Klaverblad heeft een beleid dat alleen de positieve kasstromen van de AOV-verplichtingen economisch worden gematcht met een staatobligatieportefeuille.

Gevoeligheden rente²

Groep	SII eigen vermogen	SCR	SCR-ratio
SII-rentecurve +/-1,0%-punt (100bp)	490.677	195.979	250%
SII-rentecurve +/-1,0%-punt (100bp)	506.888	185.041	274%
SII-rentecurve incl. UFR excl VA	497.952	190.608	261%
SII-rentecurve excl. UFR excl VA	489.285	191.327	256%

De gevoeligheden van de groep worden afgeleid van de uitkomsten van Klaverblad Schade en de Coöperatie. De rentegevoeligheid wordt toegepast op de eerste 20 jaar van de Solvency II rentecurve. Vervolgens wordt vanaf looptijd 20 rekening gehouden met de UFR van 3,30%.

Schade	SII eigen vermogen	SCR	SCR-ratio
SII-rentecurve +/-1,0%-punt (100bp)	201.259	154.224	130%
SII-rentecurve +/-1,0%-punt (100bp)	225.723	141.029	160%
SII-rentecurve incl UFR excl VA	212.288	147.575	144%
SII-rentecurve excl UFR excl VA	203.621	148.256	137%

C.2.3 Aandelen- en vastgoedrisico

Onder dit risico verstaan wij het risico dat de waarde van aandelen en onroerende zaken afneemt, als gevolg van wijzigende marktomstandigheden. Wij beheersen dit risico door het aanbrengen van spreiding in de aandelenportefeuilles.

Het aandelenrisico van Klaverblad Schade is in 2024 toegenomen als gevolg van het gunstige (aandelen)beursklimaat in 2024 hetgeen heeft geleid tot een grote waarde toename en een toename van de symmetric adjustment, waardoor gerekend moet worden met een hogere schok. Voor de aandelenportefeuille van de Coöperatie was dit ook het geval, maar is eind 2024 een klein gedeelte van de portefeuille verkocht, waardoor sprake was van een daling van het aandelenrisico.

Het vereiste kapitaal voor het vastgoedrisico wordt bepaald door de impact op het aanwezige kapitaal bij een daling van de vastgoedprijzen met 25% te berekenen. In 2024 is het vastgoedrisico

² Bij de gevoeligheden in dit rapport wordt de LAC-DT constant verondersteld.

min of meer constant gebleven.

Gevoeligheden aandelen en vastgoed

Groep	SII eigen vermogen	SCR	SCR-ratio
Aandelen -/-20%	466.870	176.374	265%
Vastgoed -/-10%	499.141	188.674	265%
Symmetric adjustment = 0	502.453	183.199	274%
Schade	SII eigen vermogen	SCR	SCR-ratio
Aandelen -/-20%	197.916	141.643	140%
Symmetric adjustment = 0	216.789	144.609	150%

Bij de Groep heeft een daling van de aandelen een stijging van de SCR-ratio tot gevolg doordat de daling van de SCR naar verhouding hoger is dan de daling van het eigen vermogen. Hierbij is geen rekening gehouden met het dempende effect van de symmetric adjustment.

C.2.4 Spreadrisico

Het spreadrisico komt voort uit de gevoeligheid van de waarde van beleggingen voor het niveau en de volatiliteit van de spreads boven de risicovrije rentetermijnstructuur. De belangrijkste risico beperkende maatregel is dat de vastrentende vermogensbeheerder tussen de 12% en 20% (target 16%) van de portefeuille in bedrijfsobligaties mag beleggen. Het vereiste kapitaal voor het spreadrisico wordt bepaald door het berekenen van de impact op het aanwezige kapitaal van voorgeschreven hogere opslagen voor kredietrisico. De kapitaalvereiste is afhankelijk van de marktwaarde, duration en kredietkwaliteit (rating) van de obligatielening.

De volgende tabel laat de verdeling van de bedrijfsobligatieportefeuille naar creditrating zien.

	2024	2023
AAA	0%	0%
AA	5%	5%
A	41%	42%
BBB	54%	53%
	100%	100%

De koersstijgingen op de bedrijfsobligaties vanwege de gedaalde rente is de belangrijkste reden van de stijging van het spreadrisico van € 8,6 miljoen naar € 10,0 miljoen.

C.2.5 Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van beleggingen verandert als gevolg van wijzigende

valutakoersen. Wij beleggen een deel van de effectenportefeuille in aandelen van Europese ondernemingen genoteerd in vreemde valuta. De daling van de aandelenportefeuille in Europese beleggingen heeft ervoor gezorgd dat de exposure in de niet-Euro valuta eveneens zijn afgenomen met als gevolg een afname van het valutarisico.

Overzicht exposure in niet-Euro valuta:

	2024	2023
CHF	42.993	46.425
SEK	19.243	19.876
DKK	15.539	17.826
NOK	2.597	5.822
USD	3.524	370
GBP	14	-
Totaal	83.910	90.320

C.3 Tegenpartij(krediet)risico

Het kredietrisico (of tegenpartijrisico) is het risico dat verliezen worden geleden als gevolg van verslechterde kredietwaardigheid van tegenpartijen in de komende twaalf maanden. Het kredietrisico dat Klaverblad loopt, houdt verband met de vorderingen uit hypothecaire leningen, herverzekeringen, vorderingen op verzekeringnemers en verzekeringsadviseurs en de saldi op bankrekeningen.

Uit de volgende opstelling blijkt dat het tegenpartijrisico voor zowel Klaverblad Schade als de Groep in 2024 min of meer gelijk is gebleven.

	Schade 2024	Schade 2023	Groep 2024	Groep 2023
Type 1 exposures	1.732	1.728	2.171	2.010
Type 2 exposures	828	840	1.929	1.991
Diversificatie	-144	-145	-264	-258
Totaal kapitaal vereiste	2.416	2.423	3.836	3.743

C.4 Liquiditeitsrisico

Het liquiditeitsrisico is het risico dat wij door gebrek aan liquide middelen niet in staat is om op korte termijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Wij beheersen dit risico door het nauwlettend volgen van inkomende en uitgaande kasstromen, een passende liquiditeitsbuffer en door het opstellen van korte en lange termijn liquiditeitsplanningen.

Daarnaast beschikken wij over hoogwaardige obligaties en aandelen welke snel liquide gemaakt kunnen worden. Er is eind 2024 € 707 miljoen aan liquide beleggingen aanwezig, bestaande uit aandelen (inclusief beleggingsfondsen), obligaties en banksaldi. Dit is ruimschoots meer dan de omvang van de technische voorziening.

De verwachte winst uit toekomstige premies bedraagt (Expected Profits in Future Premiums) bedraagt:

	2024	2023
EPIFP Health SLT	227.055	248.4412
EPIFP Non-life business	6.674	5.047
Totaal EPIFP	233.729	253.489

C.5 Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico dat bedrijfsprocessen niet ongestoord kunnen verlopen als gevolg van handelen of nalaten van medewerkers van Klaverblad Verzekeringen of van derden, dan wel door toevallige gebeurtenissen of omstandigheden. Ter beperking van dit risico hanteert Klaverblad Verzekeringen een uitgebreid stelsel van interne regels en controles.

	Schade 2024	Schade 2023	Groep 2024	Groep 2023
Operationeel risico	8.191	7.842	8.191	7.842

C.6 Overige materiële risico's

In aanvulling op de eerdergenoemde risico's uit het Solvency II raamwerk rapporteert Klaverblad sinds vorig jaar ook over de transitie en fysieke risico's van klimaatverandering op haar beleggingen. Het transitierisico komt voor 2024 uit op 26% en is daarmee 1% gedaald ten opzichte van 2023. De opbouw per beleggingscategorie eind 2024 is als volgt:

Categorieën:	Aandelen	Hypo- theken en overig	Staats- obligaties	Bedrijfs- obligaties	Totaal
1. Fossiele brandstoffen	6.785	-	-	4.752	11.537
2. Nutsbedrijven, elektriciteit	7.289	-	-	15.752	23.041
3. Intensieve energie	97.471	-	-	11.952	109.423
4. Gebouwen	2.946	-	-	8.409	11.355
5. Vervoer	16.597	-	2.229	10.610	29.437
6. Agrarisch	-	-	-	-	-
Subtotaal blootstelling	131.088	-	2.229	51.475	184.792
Geen blootstelling	108.691	124.999	225.425	66.290	525.405
Totaal	239.779	124.999	227.654	117.765	710.197

De fysieke risico's van de coöperatie hebben betrekking op het onroerend goed en landerijen en betreft 89% van de waarde. Klaverblad Schade heeft geen fysieke risico's.

D. Waardering voor solvabiliteitsdoeleinden

Dit hoofdstuk bevat een beschrijving van de waarderingsgrondslagen van de verschillende balansposten voor solvabiliteitsdoeleinden. De activa en passiva zijn gewaardeerd op basis van de aanname dat de activiteiten blijvend zullen worden uitgeoefend ("going-concern-principe"). Verschillen tussen de statutaire jaarrekeningen (op basis van BW 2, titel 9) en Solvency II waarderungen worden indien van toepassing gekwantificeerd en nader toegelicht. Daarbij wordt aangegeven of het een herrubricering of een herwaardering betreft. Vanwege de eensporige verslaggeving is de statutaire balans waar mogelijk gelijk aan de Solvency II balans. Voor een uitgebreide toelichting over de gehanteerde grondslagen wordt verwezen naar de jaarrekening. In 2023 hebben zich geen wijzingen in de grondslagen voorgedaan. Wel zijn een aantal schattingswijzigingen doorgevoerd met aanzienlijke impact op het resultaat en vermogen.

De waardering van activa is gebaseerd op actuele waarde en is beschreven per post in hoofdstuk D.1. De waarde van de technische voorziening wordt berekend als zijnde de som van de 'best estimate' en de risicomarge welke is toegelicht in hoofdstuk D.2. De overige schulden worden toegelicht in hoofdstuk D.3. Het eigen vermogen wordt toegelicht in hoofdstuk E (kapitaalbeheer).

Reconciliatie statutaire balans (BW2) met Solvency II balans

Onderstaande tabel bevat de vereenvoudigde geconsolideerde balans volgens de statutaire jaarrekening van Coöperatie Klaverblad Verzekeringen U.A., alsmede de herrubriceringen en herwaarderungen om op de Solvency II balans ultimo 2024 uit te komen.

Omschrijving	Statutair (BW2)	Herrubri- cering	Herwaar- dering	SII-balans 2024	SII-balans 2023
Immateriële vaste activa	1.695	-	-1.695	-	-
Vastgoed voor eigen gebruik	6.473	-	-	6.473	8.777
Beleggingen	748.353	-	-	748.353	719.274
• Vastgoed	38.156	-	-	38.156	35.948
• Aandelen	481.714	-241.934	-	239.780	256.849
• Obligaties	213.929	-	-	213.929	203.022
• Collectieve beleggingsfondsen	-	241.934	-	241.934	213.003
• Leningen en hypotheek	14.554	-	-	14.554	10.452
Herverzekeringscontracten	-	3.421	-	3.421	2.610
Vorderingen en liquide middelen	24.658	-	-	24.658	21.115
Totaal activa	781.179	3.421	-1.695	782.905	751.776
Technische voorzieningen	220.677	3.421	-8.563	215.535	166.154
Overige voorzieningen	535	-	-	535	720
Lat. belastingverplichting	34.417	-	1.772	36.189	43.975
Overige schulden	28.194	-	-	28.194	28.742
Totaal passiva	283.823	3.421	-6.791	280.453	239.591
Activa boven passiva	497.356	-	5.096	502.452	512.185

D.1 Activa

D.1.1 Immateriële vaste activa

In de jaarrekening is onder de immateriële vaste activa opgenomen de investeringen die worden gedaan voor het ontwikkelen en implementeren van de nieuwe verzekeringsadministratie (software). Dit immaterieel vast actief is nog niet in gebruik genomen en er zal over worden afgeschreven. Volgens de reële waardebeoordeling onder de Solvency II grondslagen worden immateriële vaste activa tegen nihil gewaardeerd.

D.1.2 Vastgoed voor eigen gebruik

Het verloop is als volgt:	2024	2023
Stand per 1 januari	8.777	9.368
Investerings	41	-
Bestemmingswijziging	-2.702	-
Waardeveranderingen	357	-591
Stand per 31 december	6.473	8.777

De beleggingen in vastgoed voor eigen gebruik zijn in de jaarrekening gepresenteerd als onderdeel van de rubriek beleggingen in terreinen en gebouwen. In de Solvency II balans betreft dit een afzonderlijke categorie. Alle terreinen en gebouwen zijn getaxeerd door externe taxateurs per 31 december 2024. De aanschaffingswaarde van de beleggingen en vastgoed voor eigen gebruik per einde boekjaar bedraagt € 15,1 miljoen (2023: € 21,8 miljoen).

D.1.3 Beleggingen in vastgoed

Het verloop is als volgt:	2024	2023
Stand per 1 januari	35.948	36.850
Investerings en aankopen	72	-
Bestemmingswijziging	2.702	-
Verkopen	-	-
Waardeveranderingen	-566	-902
Stand per 31 december	38.156	35.948
Gebouwen	21.202	20.518
Landerijen	16.954	15.430

Alle terreinen en gebouwen zijn getaxeerd door externe taxateurs per 31 december 2024. De aanschaffingswaarde van de beleggingen in vastgoed per einde boekjaar bedraagt € 59,1 miljoen (2023: € 52,3 miljoen). De beleggingen en vastgoed voor eigen gebruik zijn in de jaarrekening gepresenteerd als onderdeel van de rubriek beleggingen in terreinen en gebouwen.

D.1.4 Aandelen

Het verloop is als volgt:	2024	2023
Stand per 1 januari	256.849	227.461
Aankopen	62.951	39.753
Verkopen	86.910	41.911
Waardeveranderingen	6.890	31.546
Stand per 31 december	239.780	256.849

De kostprijs van de aandelen per einde boekjaar bedraagt € 184,7 miljoen (2023: € 193,2 miljoen). Klaverblad participeert sinds 2020 in een Nederlands hypotheekbeleggingsfonds en sinds 2021 in een bedrijfsobligatiefonds. Vanaf 2024 neemt Klaverblad deel in een Mkb-leningenfonds en een fonds dat investeert in duurzame voedselsystemen. In de jaarrekening worden deze fondsen gerubriceerd onder de aandelen en participaties in beleggingsfondsen. In de Solvency II balans worden deze gepresenteerd onder de categorie collectieve beleggingsfondsen (zie D.1.6).

D.1.5 Obligaties

Het verloop is als volgt:	2024	2023
Stand per 1 januari	203.022	178.700
Aankopen	65.434	116.394
Verkopen/aflossingen	49.970	102.757
Amortisatie en aangroei	580	-45
Waardeveranderingen	-5.085	9.916
Mutatie lopende rente	-52	814
Stand per 31 december	213.929	203.022

De kostprijs van de obligaties per einde boekjaar bedraagt € 232,6 miljoen (2023: € 217,3 miljoen). De nominale waarde van de obligaties per einde boekjaar bedraagt € 250,3 miljoen (2023: € 230,7 miljoen). De obligaties hebben een gewogen gemiddelde resterende looptijd van 12,1 jaar (2023: 12,5 jaar). De gemiddelde rentevoet bedraagt 1,0% (2023: 1,1%). De obligaties zijn liquide beleggingen in Europese staatsobligaties waarbij de waardering is gebaseerd op een marktnotering.

D.1.6 Collectieve beleggingsfondsen

Het verloop is als volgt:	2024	2023
Stand per 1 januari	213.003	185.716
Aankopen	20.519	17.026
Waardeveranderingen	8.412	10.261
Stand per 31 december	241.934	213.003

Klaverblad participeert in een Nederlands hypotheekbeleggingsfonds met een portefeuille van uitsluitend Nederlandse non-NHG hypotheekleningen. De particuliere Nederlandse woonhuizen dienen als onderpand. Het hypotheekbeleggingsfonds heeft de structuur van een fonds voor gemene rekening met een open-end karakter, met dien verstande dat de mate waarin participanten in en uit kunnen

treden te allen tijde afhankelijk is van de hypotheekproductie, respectievelijk de beschikbare liquide middelen.

Daarnaast participeert Klaverblad sinds 2021 in een Europees bedrijfsobligatiefonds met een portefeuille van uitsluitend bedrijfsobligaties. Het fonds heeft de structuur van een fonds voor gemene rekening met een open-end karakter.

Vanaf 2024 neemt Klaverblad deel in een Mkb-leningenfonds. Er is iedere maand een mogelijkheid tot verkoop aan het fonds tot een maximum van 10% van het fondsvermogen, voor zover de vrij beschikbare liquiditeiten binnen het fonds dit toelaten. De verkrijgingsprijs bedraagt € 14,0 miljoen.

Daarnaast neemt Klaverblad vanaf 2024 deel in een venture capital. Dit betreft een fonds dat investeert in duurzame voedselsystemen. De verkrijgingsprijs bedraagt € 0,8 miljoen.

D.1.7 Vorderingen uit hypothecaire leningen en andere leningen

Het verloop is als volgt:	2024	2023
Stand per 1 januari	10.452	10.421
Verstrekingen	4.000	-
Aflossingen	299	487
Waardeveranderingen	401	518
Stand per 31 december	14.554	10.452
Vorderingen uit hypothecaire leningen	829	1.102
Vorderingen uit andere leningen	13.725	9.350

De vorderingen uit hypothecaire leningen betreffen aan (ex-)personeel, verzekeringsadviseurs en derden verstrekte leningen waarvoor als zekerheid het zakelijk recht van hypotheek is gevestigd op in Nederland gelegen onderpanden. In het boekjaar vonden er geen executoriale verkopen plaats. Er zijn geen indicaties dat contractueel overeengekomen kasstromen niet zullen worden ontvangen. De waardering is tot stand gekomen op basis van een netto contante waarde berekening.

De nominale waarde van de hypothecaire vorderingen bedraagt einde boekjaar € 0,9 miljoen (2023: € 1,2 miljoen). De gemiddelde looptijd tot contractuele herziening van de hypothecaire leningen bedraagt 2,4 jaar (2023: 3,2 jaar) en de gemiddelde rentevoet 2,9% (2023: 3,1%).

De nominale waarde van de andere leningen bedraagt einde boekjaar € 20,5 miljoen (2023: € 16,5 miljoen). De leningen hebben een resterende looptijd van 22,3 jaar (2023: 24,5 jaar) en maken onderdeel van de portefeuille, welke dient ter afdekking van het renterisico op de AOV-portefeuille. De gemiddelde rentevoet bedraagt 1,0% (2023: 0,4%). De leningen zijn onder garantie van het Waarborgfonds Sociale Woningbouw.

D.1.8 Overige vorderingen en liquide middelen

De overige vorderingen zijn bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Daarna wordt indien van toepassing rekening gehouden met een eventuele voorziening voor oninbaarheid. Omdat de overige vorderingen alle een kortlopend karakter hebben, wordt deze benadering tevens als adequaat beoordeeld voor toepassing onder Solvency II.

De samenstelling is als volgt	Jaarrekening	Herwaardering	SII 2024	SII 2023
Vorderingen	11.031	-	11.031	7.358
Materiële vaste activa	1.305	-	1.305	219
Liquide middelen	12.322	-	12.322	13.538
	24.658	-	24.658	21.115

D.2 Technische voorzieningen

D.2.1 Reconciliatie en samenstelling

De waardering van de technische voorziening volgens Solvency II wijkt af van de waardering volgens de jaarrekening. Waar discontering van de kortlopende schadevoorzieningen volgens Solvency II regelgeving verplicht is, is dit volgens de grondslagen waarop de jaarrekening is opgesteld niet toegestaan. De discontering heeft een verlagend effect op de kortlopende schadevoorzieningen. Daarnaast is de voorziening voor herverzekeringscontracten in de Solvency II balans gepresenteerd onder de rubriek herverzekeringscontracten onder de vorderingen terwijl deze in de statutaire balans gesaldeerd is met de technische voorziening. Bovengenoemde verschillen zijn in de tabel hierna weergegeven.

Reconciliatie jaarrekening en Solvency II:	2024	2023
Technische voorziening volgens jaarrekening	220.677	174.400
Herrubricering herverzekering	3.421	2.610
Herwaardering a.g.v. discontering	-8.563	-10.856
Technische voorziening volgens SII-balans	215.535	166.154

Volgens de Solvency II indeling kan de technische voorziening van Klaverblad Schade op de volgende wijze worden uitgesplitst naar best estimate en risicomarge.

De samenstelling in 2024 is als volgt:	Non life	Health (NSLT)	Health (SLT)	Totaal
Best estimate	143.367	13.675	-38.956	118.086
Risicomarge	7.261	630	89.558	97.449
Technische voorziening SII-balans	150.628	14.305	50.602	215.535

De samenstelling in 2023 is als volgt:	Non life	Health (NSLT)	Health (SLT)	Totaal
--	----------	---------------	--------------	--------

Best estimate	144.794	11.023	-77.494	78.323
Risicomarge	7.914	545	79.372	87.831
Technische voorziening SII-balans	152.708	11.568	1.878	166.154

D.2.2 Homogene risicogroepen

Onder Solvency II wordt gerapporteerd naar homogene risicogroep. In 2024 zijn geen wijzigingen aangebracht in de samenstelling van de homogene risicogroepen. Een homogene risicogroep is een verzameling overeenkomstige verzekeringen met vergelijkbare risicokenmerken. Bij het selecteren van een homogene risicogroep is daarom vooral rekening gehouden met de overeenkomsten van de risicokenmerken binnen de groep. De risicokenmerken die daarbij met name van belang zijn:

- Gedraglijn voor het aangaan van verzekeringen
- Risicoprofiel van verzekeringnemers
- Producteigenschappen (in het bijzonder garanties) en toekomstige beheeractiviteiten

Schadeverzekeringen

Bij schadeverzekeringen zijn de homogene risicogroepen voorgeschreven. Er is onderscheid in de volgende homogene risicogroepen:

- Motorrijtuigen aansprakelijkheid
- Motorrijtuigen casco
- Transport/vervoerde zaken
- Brand en andere schade aan zaken
- Algemene aansprakelijkheid
- Rechtsbijstand
- Hulpverlening

Medische verzekeringen

De volgende risicokenmerken zijn bij medisch vooral van belang: gedraglijn voor het aangaan van verzekeringen, risicoprofiel van verzekeringnemers, producteigenschappen (in het bijzonder garanties) en toekomstige beheeractiviteiten. Er is onderscheid in de volgende voorgeschreven homogene risicogroepen:

- AOV
- Ongevallen

De best estimate premievoorziening van de AOV-portefeuille bevat de waarde van de uitgaande en inkomende kasstromen op basis van actuele parameters en contractgrenzen. Deze parameters betreffen de actuele grondslagen voor de in- en revalideringskansen, de sterftekansen, rente, kosten en vervalkansen en zijn berekend op de stand van de polisadministratie eind 2024.

De best estimate schadevoorziening van AOV-rubriek A dekkingen en Ongevallen zijn op basis van schadetechnieken bepaald. De best estimate schadevoorziening van rubriek B bevat de waarde van de uitgaande kasstromen van rubriek B schades op basis van actuele grondslagen en uitkeringen tot eindleeftijd. Deze parameters betreffen de actuele grondslagen voor revalideringskansen, de

sterftekansen, rente, kosten en zijn berekend op de stand van de schadeadministratie eind 2024.

De bepaling van de risicomarge wordt in D.2.8 nader beschreven.

D.2.3 Contractgrenzen

De schadeverzekeringen (niet AOV) zijn geprojecteerd over de (op basis van historische gegevens) geschatte uitlooptermijn. Voor de premievoorziening is deze ongeveer een half jaar.

De premievoorziening voor de AOV-portefeuille wordt bepaald aan de hand van polissen die op rapportagedatum actief zijn. Dat wil zeggen dat wordt voorzien voor polissen die definitief opgemaakt zijn, waarbij de ingangsdatum van de polis voor of op de rapportagedatum is.

De contractgrenzen zijn onveranderd ten opzichte van vorig jaar:

Indeling contractgrenzen	Met indexatie	Zonder indexatie
AOV's gesloten vanaf 1 augustus 2017	Eindleeftijd	Eindleeftijd
Niet rechtstreeks afgesloten o.b.v. combinatietarief	Eindleeftijd	Eindleeftijd
Niet rechtstreeks afgesloten o.b.v. standaardtarief	Eindleeftijd	Eindleeftijd
Rechtstreeks afgesloten o.b.v. combinatietarief	Eindleeftijd	Eindleeftijd
Rechtstreeks afgesloten o.b.v. standaardtarief	Eindleeftijd	Eindleeftijd
Schrijnende gevallen (61+ers en arbeidsongeschikten)	Eindleeftijd	Eindleeftijd

D.2.4 Modellerings kasstromen

De toekomstige kasstromen zijn per homogene risicogroep gemodelleerd. Een homogene risicogroep wordt gevormd door een groep verzekeringen met dezelfde verzekeringstechnische vorm en grondslagen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen toekomstige uitkeringen, kosten en baten. Het hele bestand wordt in de berekeningen betrokken, zodat schaling of modelpunten niet aan de orde zijn. De berekening van de kasstromen vindt plaats op basis van de hierna beschreven best estimate uitgangspunten.

Kasstromen zijn per dekking geprojecteerd voor die producten die op basis van Similar to Life-technieken (SLT) behandeld worden. Indien kasstromen niet nodig of mogelijk zijn per dekking, worden schadetechnieken gebruikt, zogeheten Non Similar to Life (NSLT)-technieken.

D.2.5 Herverzekering

Er zijn verschillende herverzekeringscontracten afgesloten voor de schadeportefeuille. De belangrijkste zijn het contract voor catastrofeschades met een eigen behoud van € 11,5 miljoen in 2024 en het excess of loss contract voor motorrijtuigen WA (incl. groene kaart) vanaf € 2,5 miljoen.

Daarnaast is er een Property Risk XL contract afgesloten. Het eigen behoud is € 2,0 miljoen per risico. Ook voor de reisverzekeringen is er een herverzekeringscontract afgesloten. Alle herverzekeraars hebben minimaal een A-rating bij de ratingbureaus.

De mutatie in de best estimate van herverzekering wordt als volgt verklaard:

	Brand	Motorrijtuigen	Totaal
Stand per 31-12-2023	671	1.939	2.610
Afwikkeling oude schades oude jaren (-)	16	-	16
Nieuwe opvoer (+)	-	950	950
Rente-effect (+)	24	-147	-123
Stand per 31-12-2024	679	2.742	3.421

De afwikkeling oude schades Brand heeft betrekking op de februari stormen uit 2022.

D.2.6 Aannames

Rente

Voor de Solvency II berekeningen gebruiken wij de door EIOPA gepubliceerde rentecurve inclusief ultimate forward rate (UFR) en Volatility Adjustment (VA) per 31 december 2024. De UFR bedraagt in 2024 3,30%. De risicomarge is berekend als de contante waarde van een projectie van de SCR, vermenigvuldigd met de Cost of Capital (6%). Voor de berekening van de risicomarge hanteert Klaverblad voor zowel de SCR als de discontering de EIOPA-curve inclusief UFR, maar exclusief VA. De invloed van de UFR op de cijfers is beperkt, aangezien de duration van de kasstromen lager is dan het punt waar de UFR-impact heeft op de rekenrente (zie C.2.2 rentegevoeligheden).

Kosten

In de Solvency II berekeningen worden naast verzekeringstechnische kasstromen ook kasstromen in verband met kosten en kostendeckingen geprojecteerd. In de kostentoerekeningsmethode volgens het ABC-model wordt een onderverdeling gemaakt naar de 'activiteiten' acceptatie, beheer en schade. Onder 'acceptatie' vallen acceptatie en acquisitiekosten, onder 'beheer' vallen beheerskosten, onder 'schade' de interne en externe schadebehandelingskosten. Daarnaast is er een onderverdeling naar branches. Zowel de kosten van verzekeringstechnische afdelingen als de kosten van ondersteunende afdelingen en externe partijen zijn toegerekend aan de activiteiten en de branches.

De methodiek van het ABC-model is in 2024 niet gewijzigd. Ieder jaar wordt de input voor het model geactualiseerd met de cijfers conform de laatst bekende begroting en meest recente verdeelsleutels.

Er wordt in de projecties rekening gehouden met prijs- en kosteninflatie, die zijn gebaseerd op de CPB-raming en de ECB-doelstelling.

Aannames schadeverzekeringen

Premievoorziening

De premievoorziening wordt berekend door het post voor post vastgestelde niet-verdiende deel van de premie te vermenigvuldigen met de verwachte 'combined ratio' (volgens de definitie van bijlage III van de Richtsnoeren voor de waardering van technische voorzieningen) die per branche is vastgesteld.

Schadedriehoeken

Klaverblad gebruikt eind 2024 voor de bepaling van de beste schatting van de actuariële schadevoorziening afhankelijk van de branche een methodiek (ontwikkel-driehoek) op basis van dossierreserveringen (branches motorrijtuigen WA en casco, aansprakelijkheid, ongevallen en brand of op basis van schadebetalingen (overige branches). Het gebruik van dossierreserveringen geeft een beter inzicht in de omvang van de technische voorziening en beheersing van het uitloopresultaat.

Aannames medische verzekeringen

Bij het berekenen van actuariële voorzieningen voor de arbeidsongeschiktheidsverzekeringen wordt uitgegaan van best estimates. Dit zijn schattingen op basis van actuele aannames ten aanzien van rente, in- en revalideringskansen, kosten en verval. Bij het vaststellen van deze aannames zijn de best estimates getoetst aan ervaringscijfers.

De belangrijkste aannames worden hieronder nader toegelicht:

Invalidering

De invalideringskans is de kans op het in de komende 9 maanden arbeidsongeschikt raken en dat aan het eind van het jaar nog steeds zijn. De bepaling van de kans wordt gedaan a.d.h.v. de KAZO-methodiek van het Verbond Van Verzekeraars, hierbij wordt de invalideringskans per schadejaar berekend. In de basis worden daarbij de AOV09 kansen gehanteerd, geschaald met een ervaringsfactor die is gekalibreerd aan de hand van waarnemingen uit de eigen portefeuille.

Revalidering

De revalideringskans is de kans dat iemand met een invalidering aan het eind van het schadejaar niet meer arbeidsongeschikt is. De kans wordt tenminste jaarlijks vastgesteld op basis van jaarlijkse waarnemingen uit de AOV-schadeportefeuille van Klaverblad. De bepaling van de kans wordt gedaan aan de hand van de KAZO-methodiek. Hierbij wordt de revalideringskans per schadejaar berekend.

Voor de kalibratie van de revalideringskans worden de volgende 2 factoren meegenomen:

- De leeftijd van de klant
- De duur van de arbeidsongeschiktheid

De revalideringskans voor een schadeduur van 1, 2, en 3 jaar wordt bepaald aan de hand van een

combinatie van de data van de portefeuille van Klaverblad en de AOV09 kansen van het verbond voor leeftijden waar niet genoeg waarnemingen zijn om tot een goede inschatting te komen. De kansen voor een schadeduur van 4 en 5 jaar worden gelijkgesteld aan de AOV09 kansen van het verbond.

Verval

In de Solvency II berekeningen per 31 december 2024 wordt er rekening mee gehouden dat een deel van de portefeuille in de toekomst zal vervallen door opzegging van polissen, anders dan vanwege het bereiken van de eindleeftijd.

Het waargenomen verval is per jaar en per polisleeftijd op totaalniveau afgezet tegen het aantal verzekeringen dat per polisleeftijd aan het begin van dat jaar aanwezig was. Hierbij zijn de waarnemingen uit de jaren 2016 t/m Q2 2023 genomen.

D.2.7 Verloop technische voorziening

Verloop technische voorziening schadeverzekeringen per branche

De schadeportefeuille bestaat uit een premie- en een schadevoorziening. Voor deze twee voorzieningen is de best estimate voor de schadeverzekeringsverplichtingen afzonderlijk berekend. De gepresenteerde cijfers zijn gebaseerd op Solvency II grondslagen, dus inclusief discontering.

	Solvency II per 31-12-2024 ³	Solvency II per 31-12-2023
Motorrijtuigen WA		
Best estimate premievoorziening	6.406	1.935
Best estimate schadevoorziening	74.380	80.394
Best estimate schadevoorziening herverzekering	-2.742	-1.922
Risicomarge	4.069	4.496
Totaal	82.113	84.903
Motorrijtuigen overig		
Best estimate premievoorziening	499	947
Best estimate schadevoorziening	1.469	1.094
Best estimate schadevoorziening herverzekering	-16	-16
Risicomarge	99	111
Totaal	2.051	2.136
Brand (incl. andere schade)		
Best estimate premievoorziening	4.727	6.845
Best estimate schadevoorziening	20.172	20.214
Best estimate schadevoorziening herverzekering	-663	-672

³ In de tabel worden afgeronde getallen getoond hierdoor kunnen er minimale verschillen ontstaan in de optelling

	Solvency II per 31-12-2024 ³	Solvency II per 31-12-2023
Risicomarge	1.243	1.457
Totaal	25.479	27.844
Vervoerde zaken		
Best estimate premievoorziening	-44	14
Best estimate schadevoorziening	24	101
Risicomarge	3	6
Totaal	-17	121
Aansprakelijkheid		
Best estimate premievoorziening	1.729	1.973
Best estimate schadevoorziening	25.782	22.818
Risicomarge	1.379	1.349
Totaal	28.890	26.140
Rechtsbijstand		
Best estimate premievoorziening	-539	-296
Best estimate schadevoorziening	8.671	8.594
Risicomarge	464	486
Totaal	8.596	8.784
Hulpverlening		
Best estimate premievoorziening	14	44
Best estimate schadevoorziening	77	117
Risicomarge	4	9
Totaal	95	170
Totaal		
Best estimate premievoorziening	12.792	11.461
Best estimate schadevoorziening	130.575	133.333
Best estimate schadevoorziening herverzekering	-3.421	-2.610
Risicomarge	7.261	7.914
Totaal	147.207	150.098

Toelichting verloop Best Estimate Premievoorziening

De premievoorziening is na de jaarlijkse update van de aannames voor schaderatio, kostenratio, provisieratio en herverzekeringskansen min of meer gelijk gebleven.

Toelichting verloop Best Estimate Schadevoorziening

De best estimate schadevoorziening bevat de waarde van de te verwachten uitgaande kasstromen op basis van actuele schattingen zoals hiervoor nader uiteengezet. De belangrijkste oorzaak voor de

daling van de best estimate schadevoorziening is dat in de branche Brand sprake in december 2023 sprake was van een relatief hoge schadevoorziening door een combinatie van relatief veel schades vanwege storm en gladheid en achterstanden in de afwikkeling en betaling van de schadedossiers. Eind 2024 was dit niet het geval. Ook in de branche Motorrijtuigen WA is verbetering zichtbaar, hetgeen heeft geleid tot een lager schadevoorziening.

Verloop technische voorziening medische verzekeringen

Health – similar to non-life (NSLT)	Solvency II per 31-12-2024	Solvency II per 31-12-2023
Best estimate premievoorziening	456	147
Best estimate schadevoorziening	13.219	10.876
Risicomarge	630	545
	<u>14.305</u>	<u>11.568</u>
Health – similar to life (SLT)	Solvency II per 31-12-2024	Solvency II per 31-12-2023
Best estimate premievoorziening	-222.110	-243.281
Best estimate schadevoorziening	183.154	165.787
Risicomarge	89.558	79.372
	<u>50.602</u>	<u>1.878</u>

De best estimate premievoorzieningen van de AOV-portefeuille (rubriek A en B dekkingen) bevat de waarde van de uitgaande en inkomende kasstromen op basis van actuele parameters en contractgrenzenindeling. Deze parameters betreffen de actuele grondslagen voor de in- en revalideringskansen, de sterftekansen, rente, kosten en vervalkansen en zijn berekend op de stand van de polisadministratie.

De best estimate schadevoorziening van AOV-rubriek A dekkingen en Ongevallen (NSLT) zijn op basis van schadetechnieken bepaald. De best estimate schadevoorziening van AOV-rubriek B bevat de waarde van de uitgaande kasstromen van rubriek B schades op basis van actuele grondslagen en contractgrenzen tot eindleeftijd. Deze parameters betreffen de actuele grondslagen voor revalideringskansen, de sterftekansen, rente, kosten en zijn berekend op de stand van de schadeadministratie.

De best estimate SLT medisch is € 38,5 miljoen gestegen, wat voor € 18,2 miljoen verklaard wordt door de overstap naar het nieuwe kalibratiemodel voor AOV-kosten. Het andere gedeelte van de stijging wordt verklaard door de reguliere doorrol van het bestand, ongunstige bestandsontwikkeling, in- en revalideringskansen en rente-effect. Deze effecten werden deels gecompenseerd door de toevoeging van nieuwe dekkingen aan de premievoorziening.

D.2.8 Risicomarge

De risicomarge zorgt ervoor dat de waarde van de technische voorziening gelijk is aan het bedrag dat een andere verzekeraar naar verwachting zou verlangen om de verzekeringsverplichtingen over te nemen. De risicomarge wordt bepaald als de kosten die het aantrekken van solvabiliteitskapitaalvereisten (SCR's) gedurende de gehele looptijd van de verplichtingen met zich meebrengen. Hiervoor dient bepaald te worden wat de toekomstige SCR's zijn voor de huidige portefeuille, dit gebeurt op basis van de verwachte uitloop. Vervolgens wordt in ieder toekomstig jaar rekening gehouden met een vereist rendement van 6% dat vervolgens contant wordt gemaakt op de risicovrije Solvency II rentecurve (zonder VA). Methode 1 van Richtsnoer 62 sluit het beste aan bij de situatie van de schadeportefeuille, omdat deze methode de aard, de omvang en de complexiteit van de risico's op gepaste wijze weerspiegelt.

De risicomarge is in 2024 gestegen met € 9,6 miljoen van € 87,8 miljoen naar € 97,4 miljoen. De belangrijkste oorzaken voor de stijging is de stijging van rentecurve, de toevoeging van nieuwe dekkingen op basis van de contractgrens tot eindleeftijd en hogere kostenparameters. In de jaarrekening is als gevolg van het niet toepassen van discontering de risicomarge € 481.000 (2023: € 667.000) hoger.

D.3 Overige schulden

D.3.1 Personeelsvoorzieningen

Het verloop is als volgt:

	2024	2023
Stand per 1 januari	720	743
Dotatie (+)	124	136
Vrijval of onttrekking (-)	309	159
Stand per 31 december	535	720

De personeelsvoorzieningen komen voort uit de cao en hebben betrekking op vitaliteitsverlof en de regeling vervroegde uittreding.

D.3.2 Voorziening voor latente vennootschapsbelasting

De voorziening voor latente vennootschapsbelasting is opgenomen in verband met tijdelijke verschillen tussen de waardering van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en in de jaarrekeningen gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds. De berekening van de latente belastingvorderingen en -verplichtingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover reeds bij wet vastgesteld.

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn waartegen de tijdelijke verschillen kunnen

worden afgezet. De latente belastingvorderingen en –verplichtingen worden gesaldeerd wanneer een wettelijk afdwingbaar recht tot verrekening van directe belastingvorderingen met directe belastingschulden bestaat en de latente belastingposten betrekking hebben op dezelfde fiscale autoriteit.

Door waarderingsverschillen tussen de Solvency II en statutaire balans wijzigt ook de latente belastingpositie. De verschillen komen voort uit de eerdergenoemde posten, te weten: immaterieel vast actief (zie hoofdstuk D.1.1) en discontering van de schadevoorziening (zie hoofdstuk D2.1).

De reconciliatie tussen jaarrekening en Solvency II balans is als volgt:	2024	2023
Latente vennootschapsbelasting volgens Jaarrekening	34.417	41.710
Belastingeffect discontering schadevoorziening en immaterieel actief	1.772	2.265
Latente vennootschapsbelasting volgens Solvency II balans	36.189	43.975

In de volgende tabel is de samenstelling van de latente vennootschapsbelasting weergegeven.

	2024	2023
Fiscaal lagere waardering beleggingen	18.072	20.886
Fiscaal hogere waardering overige activa	-42	-44
Fiscaal hogere waardering technische voorzieningen	21.509	31.190
Fiscale calamiteitenreserve	194	186
Voorwaartse verliesverrekening vennootschapsbelasting	-3.544	-8.243
	36.189	43.975

De voorziening voor belastingen heeft een overwegend langlopend karakter.

D.3.3 Overige schulden

De overige schulden worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Omdat de schulden een resterende looptijd hebben korter dan een jaar, wordt deze benadering tevens als adequaat beoordeeld voor de Solvency II balans.

De samenstelling is als volgt:	2024	2023
Schulden uit directe verzekering	16.081	15.045
Schulden uit herverzekering	848	737
Overige schulden	11.265	12.960
	28.194	28.742

D.4 Alternatieve waarderingsmethoden

Klaverblad Verzekeringen waardeert alle activa en passiva op basis van Solvency II regels en past dus geen alternatieve waarderingsmethode toe. Daarom is dit onderdeel niet van toepassing.

D.5 Overige informatie

Er zijn geen geplande managementacties die van invloed zijn op de waardering van activa en passiva. Er zijn geen andere niet uit de balans blijvende verplichtingen dan hetgeen in de jaarrekening is opgenomen.

E. Kapitaalbeheer

E.1 Eigen vermogen

E.1.1 Algemeen

In het kapitaalsbeleid van Klaverblad Verzekeringen zijn de uitgangspunten uitgewerkt met betrekking tot de minimaal gewenste (interne norm) solvabiliteit. Voor Klaverblad is het managen van kapitaal één van de kernactiviteiten om zekerheid te verschaffen aan haar polishouders, medewerkers, toezichthouders en leveranciers. Het kapitaalbeleid en het risicomanagementbeleid zijn aan elkaar gerelateerd omdat het kapitaal de buffer vormt voor het opvangen van de gevolgen van (financiële) risico's. Beide beleidsdocumenten vormen het hart van een goede beheersing van de risico's en behoren bij een goede corporate governance.

Het uitgangspunt voor Klaverblad Verzekeringen is dat Klaverblad Schade als zelfstandige onderneming in staat is om een financieel gezonde bedrijfsvoering te voeren en voldoende kapitaal aan te houden om (nu en in de toekomst) te voldoen aan de verplichtingen, rekening houdend met realistische scenario's en mogelijke negatieve ontwikkelingen. De Coöperatie draagt zorg voor de continuïteit van de Groep en houdt voldoende kapitaal aan om eventuele kapitaaltekorten van de verzekeringsentiteit te kunnen aanvullen en eventuele nieuwe activiteiten te financieren.

Klaverblad stuurt haar kapitaal op de hoogte van bepaalde limieten van de SCR-ratio gebaseerd op de standaardformule van het Solvency II raamwerk. Naast de SCR-ratio worden de uitkomsten uit de ORSA en gevoeligheidsanalyses meegenomen in de besluitvorming wanneer limieten worden geraakt volgens een interventieschema in relatie tot de risicobereidheid. In de ORSA wordt een tijdshorizon van vijf jaar gehanteerd.

De (interne) solvabiliteitslimieten voor de Groep en haar verzekeringsdochter Klaverblad Schade zijn hieronder in de tabel weergegeven:

Niveau	Schade	Groep
Boven doelstelling voor kapitaal	≥ 220%	≥250%
Binnen de gewenste doelstelling	140%-220%	200%-250%
Binnen de tolerantie van het 1 ^e interventieniveau	125%-140%	140%-200%
Binnen de tolerantie van 2 ^e interventieniveau	100%-125%	100%-140%
Buiten de tolerantie: onder wettelijk vereist niveau	<100%	<100%

De interne norm betreft de onderkant van de gewenste doelstelling (140% Schade, 200% Groep).

De SCR-ratio eind 2024 is als volgt:

	Schade 2024	Schade 2023	Groep 2024	Groep 2023
Beschikbaar eigen vermogen	216.789	225.262	502.453	512.185
Solvency vereiste kapitaal (SCR)	146.203	141.593	189.333	189.944
SCR-ratio	148%	159%	265%	270%

De 2024 solvabiliteituitkomsten zijn de voorlopige cijfers en worden definitief na bevestiging door DNB. Ultimo 2024 komt de solvabiliteit uit binnen de gewenste doelstelling.

Zowel Klaverblad Schade als de Coöperatie hebben een eigen vermogen, dat conform de artikelen 69 t/m 82 van de uitvoeringsverordening Solvency II kwalificeert als Tier 1 kernvermogen zonder restricties. Tier 1 kernvermogen heeft in hoge mate een permanent karakter. Het kan worden aangewend om negatieve resultaten op te vangen en is vrij beschikbaar.

Het bedrag van het kernvermogen dat voor de dekking van de minimumkapitaalvereiste in aanmerking komt, is gelijk aan het kernvermogen dat voor de dekking van de solvabiliteitskapitaalvereiste in aanmerking komt. Klaverblad Verzekeringen beschikt niet over aanvullende vermogensbestanddelen (ancillary own funds).

Er zijn in 2024 geen dividenduitkeringen vanuit Klaverblad Schade geweest. Daarentegen heeft de Coöperatie in 2024 een agiostorting van € 10 miljoen verricht vanwege de investeringen die Klaverblad Schade verricht in haar IT-landschap en het opzetten van het volmacht distributiekanaal.

Indien nodig bestaat de mogelijkheid om Tier 2 of Tier 3 vermogen aan te trekken. Klaverblad geeft echter sterk de voorkeur aan het gebruik van Tier 1 kapitaal. In zeer uitzonderlijke gevallen zal Tier 2 of 3 kapitaal worden toegestaan. Het eigen vermogen is derhalve in aanmerking ter dekking van de minimum kapitaaleis en solvabiliteit kapitaaleis.

E.1.2 Samenstelling van het beschikbare eigen vermogen

Het verloop en de samenstelling van het eigen vermogen van Klaverblad Verzekeringen is als volgt:

	Wettelijke reserve	Herwaarderings- reserve	Overige reserves	Totaal
Stand per 1 januari 2024	2.076	7.252	496.342	505.670
Nettoresultaat boekjaar	-	-	-8.314	-8.314
Toevoeging/onttrekking	-381	1.131	-750	-
Stand per 31 december 2024	1.695	8.383	487.278	497.356

De reconciliatie tussen het vermogen volgens de jaarrekeningen en Solvency II is als volgt:

Coöperatie Klaverblad Verzekeringen U.A. (groep)	2024	2023
Eigen vermogen volgens jaarrekening per 31 december	497.356	505.670
Discontering schadevoorziening (zie D.2.1)	8.563	10.857
Immateriële vaste activa (zie D.1.1)	-1.695	-2.076
Belastingeffect	-1.771	-2.265
Beschikbaar Solvency II vermogen per 31 december	502.453	512.185

Klaverblad Schadeverzekeringsmaatschappij N.V.	2024	2023
Eigen vermogen volgens jaarrekening per 31 december	210.435	217.206
Discontering schadevoorziening (zie D.2.1)	8.563	10.857
Belastingeffect	-2.209	-2.801
Beschikbaar Solvency II vermogen per 31 december	216.789	225.262

In de jaarrekening is de discontering van kortlopende schadevoorzieningen niet toegestaan. Voor Solvency II berekeningen is discontering verplicht. De investeringen in software worden als immaterieel vast actief door de Coöperatie geactiveerd in de jaarrekening. In de Solvency II balans is dit niet toegestaan.

E.1.3 Beleid ten aanzien van intragroeptransacties

In het rapportagejaar hebben geen (zeer) significante intragroeptransacties plaatsgevonden, anders dan de reguliere afrekeningen van kosten en opbrengsten uit de normale bedrijfsuitoefening. Alle transacties met verzekeringsadviseurs, de betaling van inkoopfacturen en de betaling van de vennootschapsbelasting verlopen via bankrekeningen van de Coöperatie. Onder Solvency II is er sprake van een significante intragroeptransactie wanneer de transactie groter is dan 5% van de laagste SCR van de betrokken verzekeraar. Een zeer significante transactie is gedefinieerd als een transactie met een waarde groter dan 10% van de SCR. Zeer significante intragroeptransacties moeten zo snel mogelijk bij de toezichthouder worden gemeld, voor significante intragroeptransacties geldt dat hierover jaarlijks moet worden gerapporteerd. De in E.1.1 genoemde agiokapitaalstorting van € 10 miljoen bedraagt 7% van de SCR.

E.2 Solvabiliteit kapitaalvereiste en minimum kapitaalvereiste

E.2.1 Samenstelling solvabiliteit kapitaalvereiste

De solvabiliteitseis is risico gebaseerd en daarmee een weerspiegeling van de financiële risico's die door middel van een standaardformule worden vertaald. In de ORSA is de toepasbaarheid van de standaardformule nader geanalyseerd en is deze passend bevonden. Klaverblad Verzekeringen maakt geen gebruik van vereenvoudigde berekeningen of onderneming specifieke parameters.

De samenstelling van het kapitaalvereiste is als volgt:	Klaverblad Schade 2024	Klaverblad Schade 2023	Klaverblad Groep 2024	Klaverblad Groep 2023
Marktrisico	62.229	59.083	123.311	127.129
Tegenpartijrisico	2.416	2.423	3.836	3.743
Verzekeringstechnisch Medisch	141.040	136.856	141.040	136.856
Verzekeringstechnisch Schade	70.069	69.058	70.069	69.058
Diversificatie	-86.906	-84.437	-106.277	-105.452
Basis solvabiliteit kapitaalvereiste (BSCR)	188.848	182.984	231.979	231.335
Operationeel risico	8.191	7.842	8.191	7.842
Fiscale compensatie (LAC-DT)	-50.836	-49.233	-50.836	-49.233
Solvabiliteit kapitaal vereiste (SCR)	146.203	141.593	189.333	189.944
Minimum kapitaal vereiste (MCR)	36.551	35.398		

In de Solvency II wetgeving zijn twee niveaus voor de solvabiliteitsvereiste gegeven:

- MCR: Minimum Capital Requirement, een minimum kapitaalvereiste;
- SCR: Solvency Capital Requirement, een solvabiliteitskapitaalvereiste.

De SCR is het kapitaal dat vanuit extern toezicht als eigen vermogen op de balans aanwezig moet zijn. Het is de eerste interventielinie voor de toezichthoudende autoriteiten. De SCR is het niveau van kapitaal waarmee de verzekeraar, gezien haar risicoprofiel, over een tijdhorizon van een jaar met een hoge mate van zekerheid (99,5%) aan alle verplichtingen kan voldoen. Bij de verschillende risicomodules wordt geen gebruik gemaakt van vereenvoudigde berekeningen of onderneming specifieke parameters.

De MCR is de tweede interventielinie voor de toezichthoudende autoriteiten. Voor de MCR gelden verschillende berekeningswijzen onder verschillende omstandigheden (drempels/bandbreedte). Eind 2024 is de MCR-floor leidend, hetgeen overeenkomt met 25% van de SCR. Dit levert een MCR- ratio op van 593% (2023: 651%).

Naast de kapitaaleisen die in de regelgeving zijn voorgeschreven, hanteert Klaverblad een interne kapitaaleis, die hoger is dan de externe normen. De omvang van deze extra buffer is afgestemd op onzekerheden en gevoeligheden van de SCR en het eigen vermogen.

In hoofdstuk C Risicoprofiel is zijn de ontwikkelingen in de solvabiliteitskapitaalvereisten uitgebreid toegelicht. In aanvulling hierop wordt onderstaand een onderbouwing gegeven van de verliescompensatie van uitgestelde belastingen (LAC-DT).

E.2.2 Toelichting fiscale compensatie van uitgestelde belastingen

	2024	2023
Beschikbaar eigen vermogen Schade	216.789	225.262
SCR vóór LAC-DT	197.039	190.826
LAC-DT	-50.836	-49.233
SCR ná LAC-DT	146.203	141.593
SII Ratio	148%	159%
LAC-DT %	25,8%	25,8%

De fiscale compensatie wordt overeenkomstig de Solvency II regelgeving bepaald als percentage van de basis SCR inclusief operationeel risico en is gemaximeerd op het geldende belastingpercentage rekening houdend met de nieuwe belastingtarieven.

Sinds 2023 past Klaverblad het zogenaamde 'full' LAC-DT model toe voor de onderbouwing van de fiscale compensatie onder Solvency II. In dit model zijn naast de 'zekere' elementen (light model), bestaande uit de achterwaartse verliesverrekening en de latente belastingverplichting ook het 'onzekere' element toekomstige fiscale winsten toegevoegd. Vanwege de onzekerheid worden meerdere prudenties in acht genomen in overeenstemming met de aanwijzingen van de DNB.

De LAC-DT van de Groep wordt conform de regelgeving gelijk gehouden aan Klaverblad Schade.

	Schade	Groep
SCR-ratio – light model	137%	250%
SCR-ratio – zonder LAC-DT	110%	209%

E.3 Gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd

Klaverblad maakt geen gebruik van de ondermodule aandelenrisico op basis van looptijd.

E.4 Verschillen tussen de standaardformule en ieder gebruikt intern model

Klaverblad maakt geen gebruik van interne modellen, zodoende is deze paragraaf niet van toepassing.

E.5 Kapitaalbeleid bij niet naleving kapitaalvereiste

Klaverblad heeft in heel 2024 voldaan aan het minimumkapitaalvereiste (MCR) en het solvabiliteitskapitaalvereiste (SCR). In de risicobereidheid is het naleven van de kapitaalvereiste als norm opgenomen.

Om de doelstellingen van Klaverblad Schade te realiseren is het noodzakelijk dat een adequaat financieel beheer wordt gevoerd waarin een op het risicoprofiel afgestemd integraal risicobeheer tot uitdrukking komt. Daarom moeten analyses worden verricht naar de verschillende risico's die inherent zijn aan de activiteiten en doelstellingen van Klaverblad Schade. Het risico van een kapitaaltekort is één van de grotere risico's die een verzekeraar kan lopen. Een gedegen kapitaalbeleid is de resultante van een goed risicobeheer en behoort daarmee tot de kern van een beheerste bedrijfsvoering.

De risicobereidheid (RIB) is de basis van het kapitaalbeheer en wordt afgeleid van het aanwezige kapitaal en de mogelijke fluctuaties daarin. In de RIB wordt de risicobereidheid (het streefniveau) en tolerantie (de afwijking van het streefniveau die kan worden geaccepteerd) voor risico's van Klaverblad uitgewerkt. In de RIB is een gedetailleerde beschrijving van kwalitatieve en kwantitatieve limieten opgenomen (zie hoofdstuk E.1.1), ten behoeve van de sturing op de risico's en het daartoe aan te houden kapitaal. Indien interventieniveaus worden overschreden, worden oorzaken geanalyseerd en waar nodig beheersmaatregelen voorbereid en/of doorgevoerd. De relevante beheersmaatregelen worden gekoppeld aan de oorzaak van de overschrijding van een bepaalde risicotolerantiegrens.

Klaverblad voert minimaal éénmaal per jaar een ORSA uit, en inventariseert daarbij ook de mogelijke beheersmaatregelen die uitgevoerd kunnen worden wanneer een bepaalde limiet uit de RIB geraakt wordt. De mogelijke beheersmaatregelen worden onderverdeeld in een drietal categorieën, te weten:

- Acties die van invloed zijn op de hoogte van het (huidige en toekomstige) eigen vermogen;
- Acties die van invloed zijn op de hoogte van de (huidige en toekomstige) SCR;
- Acties die van invloed zijn op beide elementen van de SCR-ratio.

Het uitgangspunt is dat eerst gezocht wordt naar interne oplossingen, alvorens te zoeken naar externe maatregelen. De belangrijkste beheersmaatregelen die Klaverblad Verzekeringen afhankelijk van de situatie kan inzetten zijn:

- Kapitaalversterking vanuit de Coöperatie;
- Kostenreductie en herstructurering;
- Herververzekeringscontracten aanpassen of nieuwe sluiten;
- De-risken van de asset portefeuille;
- Nieuwe producten ontwikkelen en/of nieuwe kanalen;
- AOV en-bloc clause;
- Run-off en niet prolongeren bestaande polissen;
- Herkapitalisatie/leningen uit de markt;
- Verkoop van delen van de verzekeringsportefeuille;

- Verkoop/fusie met andere verzekeraar;
- Dochterondernemingen verkopen.

De directie besluit uiteindelijk al dan niet tot de uitvoering van een beheersmaatregel. Afhankelijk van de situatie wordt uit de lijst van mogelijke beheersmaatregelen de actie opgezet, gepland en uitgevoerd, binnen de tijdslijnen zoals geschetst in het inventieschema. De passendheid, werking en impact van de gekozen beheersmaatregelen worden door de sleutelfunctionaris(sen) beoordeeld. Indien benodigd worden aanvullende analyses aangevraagd door de sleutelfunctie(s).

E.6 Overige informatie

Naar onze inschatting zijn alle belangrijke zaken in de andere onderdelen van dit hoofdstuk reeds opgenomen.